

jaarverslag
2020

phenon

Orkest van
Gelderland
& Overijssel

Voorwoord	3
Samenvatting	4
Bestuursverslag	7
1.1. Inleiding	7
1.2. Corona	8
1.3. Post fusie en inrichting staftaken	9
1.4. BIS aanvraag en advies Raad voor Cultuur	9
1.5. Financiën	11
1.6. Statusoverzicht	11
1.7. Risicoanalyse	11
1.8. Continuïteit	12
1.9. Gelieerde rechtspersonen	13
1.10. Raad van Toezicht en Bestuur	13
1.11. Personeel en organisatie	14
1.12. Marketing, communicatie en sales	17
1.13. Ondersteuning	21
Activiteitenverslag	24
2.1. Dirigenten, repertoires, solisten	24
2.2. Bijzondere projecten	27
2.3. Podia	27
2.4. Samenwerking	28
2.5. Educatie en participatie	31
Jaarrekening	36
3.1. Balans 2020	36
3.2. Exploitatierekening 2020	37
3.3. Algemene toelichting	38
3.4. Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieresultaat	40
3.5. Toelichting op de balans 2020	41
3.6. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	44
3.7. Toelichting op de functionele exploitatierekening 2020	45
3.8. Gebeurtenissen na balansdatum	49
3.9. Specificatie personeelslasten en aantal vrijwilligers	50
3.10. Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	51
3.11. Overige gegevens	52
Overige gegevens	54
4.1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	54
4.2. Prestatieoverzicht 2020	55
Bijlagen	56
Biografie Otto Tausk	56
Samenstelling Raad van Toezicht en Bestuur	57
Samenstelling diverse organen en musici	58

Voorwoord

2020 was een bijzonder jaar. De beperkingen door de coronapandemie hadden een grote invloed op Phion. Tegelijk hebben we onze chef-dirigent aangesteld en konden we achter de schermen bouwen aan onze nieuwe organisatie, in het eerste volledige jaar na de fusie. Wij zijn trots op al onze collega's – musicerend en niet-musicerend – die veerkracht en flexibiliteit hebben laten zien. Ondanks alle beperkingen zijn we er in geslaagd op allerlei manieren ons publiek te bereiken en Phion tot leven te laten komen. Veel dank aan alle collega's, aan onze subsidieverstrekkers die coulance hebben betracht en zo onze continuïteit hebben geborgd en aan al onze vrienden, mecenasen en partners!

Jacco Post, Algemeen directeur

Samenvatting

Dat Phion in 2020 niet stil heeft gezeten, bewijst dit jaarverslag waarin talrijke projecten en initiatieven de revue passerende. 2020, een jaar van uitersten. Een jaar waarin Phion voor het eerst een volledig jaar draaide als gefuseerd orkest. Er is hard gewerkt aan het fundament van de nieuwe organisatie en de professionalisering van de bedrijfsvoering. Het laden van het merk 'Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel' heeft veel aandacht gekregen in een tijd waarin we fysiek minder aanwezig konden zijn. We zijn trots op de veerkrachtigheid en creativiteit van ons team, waardoor we – ondanks de ingrijpende beperkingen vanwege de coronamaatregelen – kunnen terugblikken op prachtige producties en activiteiten. Phion heeft, ook in 2020, van zich laten horen!

Interne organisatie

Achter de schermen hebben we hard gewerkt aan het vormgeven van de organisatie en bedrijfsvoering. De schaal van Phion als fusie-organisatie is fors groter dan die van Het Gelders Orkest en het Orkest van het Oosten afzonderlijk. We werken nu voor het landsdeel Oost, vanuit twee standplaatsen: Arnhem en Enschede. Concerten geven we nu tot wel acht keer in de verschillende speelsteden en soms daarbuiten, zoals Utrecht en Amsterdam. In juni hebben we de nieuwe naam en het merk 'Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel' gelanceerd, waar veel werk aan vooraf is gegaan. Later in het jaar werd ook de Stichting Vrienden van Phion in het leven geroepen. In 2020 zijn we gestart met het professionaliseren van de bedrijfsvoering, HR-processen en IT voor de nieuwe organisatie. Arbeidsvoorwaarden en regelingen zijn verder geharmoniseerd.

Merkcampagne

De aanstelling van onze nieuwe chef-dirigent Otto Tausk is een belangrijke stap in de herkenbaarheid van Phion: één orkest met één chef-dirigent. Een Nederlandse chef met een internationale carrière, met charisma en een open houding naar ons publiek.

Met ingang van het nieuwe seizoen hebben we Phion steeds meer op de kaart kunnen zetten door middel van mooie campagnes, een nieuwe huisstijl, aangepaste marketingactiviteiten vanwege corona, live streaming en registratie maar ook live daar waar dat kon. Dat we goed zichtbaar zijn geweest in 2020 bewijzen de vele persuitingen in kranten, op televisie en op de radio.

Activiteiten

We lieten ons in 2020 niet uit het veld slaan en bleven muziek maken. We voerden regelmatig aanpassingen door in onze activiteiten vanuit onze overtuiging dat we vooral van betekenis zijn door live symfonische muziek ten gehore te brengen. Zo hebben we contact met ons publiek, zo komt onze muziek het beste tot zijn recht en zo worden onze musici tot grote hoogten gedreven. (Live) streams zijn sinds 11 september (Otto Tausk's eerste productie als chef) ondersteunend aan het bereiken van ons live publiek en kwaliteitsbehoud van het orkest.

Het jaar begon voor het publiek in beide provincies met de traditionele nieuwjaarsconcerten. Bij deze twee concertreeksen werden de verkooptargets voor beide provincies ruimschoots gehaald en leidde de verkoop in diverse steden tot uitverkochte zalen. Daarmee startte het jaar heel goed en in de twee maanden die volgden speelde Phion nog zes producties (onder andere twee groot symfonische producties, een cross-over, een begeleiding van Introdans en een reeks familieconcerten). Tijdens de concertserie in maart met soliste Rosanne Philippens, kwam door het uitbreken van de coronapandemie alles stil te liggen. Tussen 10 maart en 1 juli hebben we geen live-concerten voor publiek mogen spelen. Wel hebben we in deze periode onder de naam 'Phion laat van zich horen' veel andere activiteiten uitgevoerd om mensen te kunnen laten genieten van (live) symfonische muziek.

Na enige versoepelingen van de overheid maakte het orkest een voorzichtige opstart in de zomer met een alternatieve programmering voor maximaal honderd mensen publiek in de zaal en met het orkest onderling op anderhalve meter afstand. Later werd dit teruggebracht naar maximaal dertig musici. Waar mogelijk werden deze verkorte programma's twee keer op dezelfde avond gespeeld, om zo de publiekscapaciteit nog enigszins op peil te houden. De meeste programma's zijn opnieuw geprogrammeerd. Daarbij zijn de uitgangspunten en de componisten van de programma's zoveel mogelijk gehandhaafd.

De zaalcapaciteit kon later in het jaar iets worden opgeschaald, waardoor het publiek van concerten kon genieten in nagenoeg alle reguliere zalen waar Phion speelt. Helaas werd richting het najaar de situatie rondom corona toch weer grimmiger. Uiteindelijk sloten op 14 december de deuren van alle concertzalen opnieuw.

Terugkijkend hebben we door aanpassingen in het programma een deel van onze programma's door kunnen laten gaan, bij voorkeur live en anders via online alternatieven. Een aantal voorbeelden:

- ▶ In het seizoenopeningsprogramma onder leiding van de chef-dirigent Otto Tausk kon de première van Joep Franssens' Pianoconcert behouden blijven, maar werd de Derde Symfonie van Górecki vervangen door de Eerste Symfonie van Beethoven. Het debuut van Tausk als chef-dirigent werd door de nationale pers enthousiast ontvangen.
- ▶ In het programma onder leiding van Michał Nesterowicz verzorgden Phion-koperblazers de opening, speelde Soyoung Yoon het Vijfde Violonconcert van Mozart in plaats van Sjostakovitsj's Eerste en klonk niet de Vijfde van Prokofjev maar Ligeti's Concert Romanesc.
- ▶ Componist Anthony Fiumara kon voor de wereldpremière (in oktober) van zijn opdrachtcompositie de instrumentatie nog aanpassen naar het maximale aantal beschikbare musici.
- ▶ Composities van Johan Wagenaar en Alphons Diepenbrock in het decemberprogramma van Otto Tausk konden worden vervangen door kleiner bezette werken van Bruckner en Richard Strauss en voor enkele Des Knaben Wunderhorn-Lieder van Mahler werd een kleinere instrumentatie gebruikt.
- ▶ In het Amerikaanse programma met Wayne Marshall als dirigent en pianosolist werd in plaats van de symfonische versie de 'jazzband-versie' van Rhapsody in Blue van George Gershwin gespeeld.

Educatie en participatie

Phion heeft in 2020 wederom zoveel mogelijk (school) kinderen, hun families en amateurmuzikanten uit Gelderland en Overijssel een rijke leeromgeving

kunnen bieden, waarin symfonische muziek en het werk van orkestmusici centraal stonden. Dit vanuit een sterke intrinsieke motivatie om onze passie en liefde voor klassieke muziek te delen en iedereen onze maatschappelijke meerwaarde te tonen. Het was een bijzonder jaar dat in het teken stond van verbinding, flexibiliteit, kennisdeling en inclusie. Zo kijken we met plezier en gepaste trots terug op:

- ▶ Twee weken met school- en familieconcerten Uilskuiken in februari 2020. Samen met drie poppenspelers van Theater Gnaffel en een muziektolk gaven we 14 concerten in Overijssel en Gelderland voor 8351 bezoekers (gezinnen, leerlingen en leerkrachten uit het basis- en speciaal onderwijs).
- ▶ De samenwerking met de Nederlandse Reisopera voor het gloednieuwe familie- en schoolconcert 'Hans en Grietje', waar we lesmateriaal bij hebben ontwikkeld.
- ▶ De flexibiliteit van onze afdeling en samenwerkingspartners, wat resulteerde in mooie coronaproof alternatieven. Met acteur Joep Onderdelinden hebben we (in plaats van 'De Vuurvogel', die niet op het podium past met anderhalve meter afstand) een compleet ander familieconcert kunnen spelen met de toepasselijke titel 'Net FF Anders'. Een concert over helden die net even anders zijn, allemaal vreemde eenden in de bijt.
- ▶ De samenwerking met de Nederlandse Reisopera aan een project voor Voortgezet Onderwijs met het Bonhoeffer College te Enschede, waarbij jongeren zelf muziek en muziektheater maken, kennismaken met het maakproces bij de Reisopera en Phion en uiteindelijk zelf op het podium staan.

Chef-dirigent Otto Tausk en algemeen directeur Jacco Post tijdens het openingsconcert van seizoen 2020-2021 in Muziekcentrum Enschede

- Het openen van ons nieuwe leskanaal in 'LessonUp', waarin 90 muzieklessen zijn gemaakt en online gezet. Dit betreffen themalessen (onder andere Kinderboekenweek en feestdagen), algemene lessen over klassieke muziek, het orkest en haar instrumenten. Een overzicht en instructies voor 30 creatieve *energizers*, plus voorbereidende lessen voor schoolconcerten en de leerlijn 'De kracht van muziek' met daarin alle leerdoelen van de SLO-leerlijn Muziek. Deze lessen werden totaal 13.108 keer bekeken.
- Het programma 'Age Friendly Cultural Cities' (Fonds Cultuurparticipatie), waarin steden worden aangemoedigd om actieve cultuurparticipatie voor ouderen te verbeteren en te stimuleren. In de Arnhemse variant 'Het bruist aan de Rijn' heeft Phion een bijdrage geleverd. Met ons project 'Muziek door het leven' zochten musici de verbinding op door ouderen te ontmoeten op dagbestedingen van verzorgingshuizen en door middel van allerlei werkvormen en concertjes samen in gesprek te gaan over de rol van muziek in hun leven (zowel offline als online).

Steun

We zijn verheugd over het positieve advies van de Raad voor Cultuur, waardoor Phion voor de periode 2021-2024 tot de Basis Infrastructuur (hierna BIS) behoort en op rijksmiddelen kan rekenen. We ontvingen in 2019 en 2020 instandhoudings-subsidie van de provincies Gelderland en Overijssel. Voor de periode 2021-2024 is dit omgezet in een structurele subsidie relatie. Phion wordt daarnaast ondersteund door de gemeentes Apeldoorn, Arnhem, Enschede en Nijmegen.

Daarnaast danken we alle fondsen en zakelijke- en particuliere ondersteuners. Hun steun is uitermate belangrijk geweest.

Tot slot is onze dank groot richting ons trouwe publiek en vrijwilligers, omdat zij ons in deze moeilijke tijden zichtbaar blijven steunen.

Familie- en schoolconcert Hans en Grietje (4⁺) i.s.m. de Nederlandse Reisopera

Bestuursverslag

1.1. Inleiding

2020, een jaar van uitersten. Phion kreeg, net als ieder ander, te maken met de ingrijpende beperkingen door de maatregelen om het coronavirus onder controle te krijgen. Tegelijk hadden we wat te vieren; 2020 gaat de boeken in als het eerste volledige jaar van het bestaan van ons gefuseerd orkest. Achter de schermen hebben we hard gewerkt aan het fundament van een nieuwe organisatie voor het landsdeel Oost en de professionalisering van de bedrijfsvoering die daarvoor nodig is. De lockdown in het voorjaar doorkruiste de plannen die we hadden voor het lanceren van onze nieuwe naam. Uiteindelijk hebben we in juni alsnog, op gepaste wijze, 'Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel' geïntroduceerd als onze nieuwe naam en ons merk. Grootschalige campagnes om bestaand en nieuw publiek te enthousiasmeren, bleven helaas uit. De grootste troef in donkere tijden was het aantreden van onze eerste chef-dirigent: Otto Tausk. Op dezelfde dag (1 september 2020) hebben we de stichting Vrienden van Phion in het leven geroepen. Dat maakt dat we gelukkig ook met positieve gevoelens terugblikken op 2020.

We zijn trots op de mooie producties die we voor ons publiek en de maatschappij hebben mogen maken en de enthousiaste reacties die we kregen. Verderop belichten we ze uitvoerig, hier noemen we enkele hoogtepunten:

- Het eerste concert onder aanvoering van Otto Tausk: Beethovens eerste en het pianoconcert van Joep Franssens in september.
- Bas Wiegers dirigeert 'In zuidelijke sferen': met Spaanse en Franse componisten.
- De familie- en schoolvoorstelling 'Uilskuiken': waarvan ook dove en slechthorende kinderen konden genieten.
- De lancering van ons eigen digitale leskanaal 'LessonUp': waarin 90 muzieklessen online zijn gezet en waarvan veelvuldig gebruik wordt gemaakt in scholen én in verzorgingstehuizen.

Concert Beethovens Eerste met chef-dirigent Otto Tausk en pianist Ralph van Raat

1.2. Corona

Onze dank is groot

We zijn onze subsidieverstrekkers dankbaar dat er coulantie betracht is ten aanzien van het leveren van de prestaties. Door deze coulantie en het steunpakket van het ministerie van OCW was de continuïteit in 2020 geborgd en konden wij ons richten op het mogelijk maken van dat wat kon, ondanks de restricties. Ons publiek, vrienden en vrijwilligers zijn we dankbaar dat ze ons zijn blijven steunen in deze moeilijke tijden.

Hoe het begon

Op donderdag 12 maart 2020 was de generale repetitie gepland van de opera 'Bruid te koop' van Smetana, samen met de Nederlandse Reisopera, onder leiding van dirigent Ed Spanjaard. Die avond zou een volgend concert plaatsvinden in Zutphen van het vioolconcert van Beethoven. Toen kwam het besluit tot de (intelligente) lockdown. De wereld was van de ene op de andere dag veranderd. De gezamenlijke bijeenkomst met alle medewerkers op 13 maart werd vervolgens afgelast. Nadien zijn de vanzelfsprekendheden verdwenen: elkaar ontmoeten, samenspelen, het vaste contact met het publiek, het ritme van repeteren en concineren. We hebben het moeten missen en missen het nog steeds.

Phion laat van zich horen in het voorjaar

Maar onze musici en stafmedewerkers zitten nooit bij de pakken neer. Nadat de eerste schrik voorbij was, ontstonden allerlei kleinschalige en online-initiatieven onder het motto 'Phion laat van zich horen'.

Er zijn in korte tijd veel initiatieven ontwikkeld, zowel online als live (binnen de mogelijkheden van de geldende regelgeving). Daarmee is een groot aantal trouwe bezoekers, alsmede geïsoleerde ouderen bereikt. Al deze activiteiten zijn zoveel mogelijk gedeeld op social media, zodat zoveel mogelijk mensen konden meegenieten (zie ook paragraaf 2.1).

Phion start op in het najaar

Nadat we in gezamenlijkheid met alle symfonie-orkesten een protocol hadden voorbereid om weer te kunnen repeteren, kwamen we in juni weer bijeen. De versoepelingen die de regering per 1 juli aankondigde, gaven ons de gelegenheid om in nauwe samenwerking met onze zalen weer voor publiek op te treden in de eerste twee weken van juli. Met vereende krachten hebben we vervolgens de voorgenomen programmering van na de zomer omgezet naar anderhalve meter afstand voor de musici en met inachtneming van ons protocol. Hoewel de openluchtconcerten in augustus en september helaas geen doorgang konden vinden, hebben we in september en oktober mooie concerten kunnen geven. De aanpassing naar kleinere orkestbezettingen en het behoud van al gecontracteerde dirigenten en solisten, leverden soms pareltjes van muziek op. De nieuwe tijdelijke lockdown in november zette ons aan om de al aangepaste programmering nog verder te verkleinen naar bezettingen van maximaal 30 musici tegelijk op het podium. Op deze manier speelden we nog enkele producties en een aantal concerten van het 'Kerst met Mahler' programma onder leiding van Otto Tausk. Voor 30 mensen, in twee rondes. Meer hierover leest u in paragraaf 2.1.

Uitnacht Arnhem 24 januari 2020

De kracht van live symfonische muziek

We lieten ons niet uit het veld slaan en bleven muziek maken. We voerde deze voortdurende aanpassingen door vanuit onze overtuiging dat we vooral van betekenis zijn door live symfonische muziek ten gehore te brengen. Zo hebben we contact met ons publiek, zo komt onze muziek het beste tot zijn recht en zo worden onze musici tot grote hoogten gedreven. (Live) streams zijn sinds 11 september (Otto Tausk's eerste productie als chef) ondersteunend aan het bereiken van ons live publiek en kwaliteitsbehoud van het orkest.

Innovatie in educatie

Behalve het starten van streams zijn we met onze educatie digitaal en online zeer actief geweest. Een aansprekende innovatie was het nieuwe digitale leskanaal dat we hebben geopend in 'LessonUp'. De lessen komen rechtstreeks via het Digiboard de schoolklas in. We hebben maar liefst 90 muzieklessen gemaakt en online gezet. Dit betreft themalessen, algemene lessen over klassieke muziek, het orkest en haar instrumenten. Daarnaast hebben we een overzicht en instructies gemaakt voor 30 creatieve *energizers* inclusief voorbereidende lessen voor schoolconcerten en de leerlijn 'De kracht van muziek'. Met daarin alle leerdoelen van de SLO-leerlijn Muziek. Deze lessen werden in totaal 13.108 keer bekeken. Deze digitaliseringsslag werd mogelijk door een bijdrage van het HGO fonds en het Heersink familiefonds. Uitgebreidere informatie hierover vindt u in paragraaf 2.5.

Een veerkrachtig team

De gevolgen van de lockdown en andere beperkingen waren ingrijpend. Het meest in het oog springend waren natuurlijk de maanden waarin we in het geheel niet hebben kunnen repeteren en spelen. Maar ook het moeten wennen aan spelen op anderhalve meter van elkaar en de beperkte orkestbezetting, vielen ons zwaar. Het was daarom bijzonder te merken hoeveel flexibiliteit en aanpassingsvermogen we hebben. We nemen als voorbeeld het team stafmedewerkers dat tot vier keer toe de programmering moest aanpassen, die je normaal gesproken één keer per jaar maakt. Het team heeft keihard gewerkt en met veel resultaat. We zijn trots op de veerkracht en betrokkenheid die we samen – musici en staf – hebben laten zien.

1.3. Post fusie en inrichting staftaken

Achter de schermen hebben we hard gewerkt aan het vormgeven van de organisatie en bedrijfsvoering. De schaal van Phion als fusie-organisatie is fors groter dan die van Het Gelders Orkest en het Orkest van het Oosten afzonderlijk. We werken nu voor het landsdeel Oost, vanuit twee standplaatsen: Arnhem en Enschede. Concerten geven we nu tot wel acht keer in de verschillende speelsteden en soms daarbuiten, zoals Utrecht en Amsterdam. In juni hebben we de nieuwe naam en het merk 'Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel' gelanceerd, waar veel werk aan vooraf is gegaan. In 2020 zijn we gestart met het professionaliseren van de bedrijfsvoering, HR-processen en IT voor de nieuwe

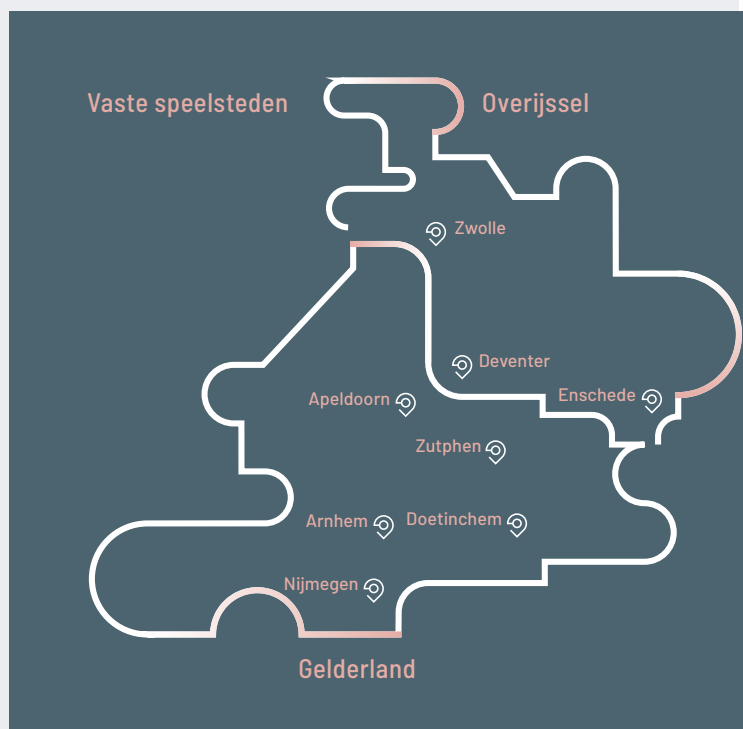
organisatie. Arbeidsvoorwaarden en regelingen zijn geharmoniseerd.

Phion als collectief

Daarnaast hebben we gewerkt aan de structurering van de staforganisatie. De basis daarvan is onze visie op deze inrichting: we zien Phion als een collectief van musicerende en niet-musicerende collega's. Dat betekent bijvoorbeeld dat musici een actieve bijdrage leveren aan de artistieke programmering en aan marketing. We zijn hier concreet mee gestart doordat twee musici als programmeurs een grote bijdrage aan de (her)programmering hebben geleverd en nog steeds leveren. De visie betekent ook dat het management zich primair richt op verbinding en het vertalen van de visie. Met de hierop gebaseerde profielen is de werving gestart van de artistiek manager en de manager marketing & sales (invulling is beoogd voor begin 2021). Dan is het hart van het managementteam, naast bestuurder, compleet met vast aangestelde managers. Tenslotte zijn we in 2020 gestart met projectmatig werken in de organisatie waar we in 2021 mee verder gaan.

1.4. BIS aanvraag en advies Raad voor Cultuur

De BIS-aanvraag 2021-2024 is eind januari 2020 ingediend bij het ministerie van OCW en in het proces van totstandkoming besproken met het Management Team, Raad van Toezicht, Ondernemingsraad, verantwoordelijke ambtenaren van Gelderland, Overijssel, Arnhem en Enschede. Op 6 juni heeft de Raad voor Cultuur een positief advies uitgebracht zodat op Prinsjesdag bekend werd dat Phion voor de periode 2021-2024 tot de BIS behoort en op rijksmiddelen kan rekenen.

Vaste speelsteden van Phion in Gelderland en Overijssel

Uit het advies van de Raad voor Cultuur lichten we enkele belangrijke passages:

‘De raad oordeelt positief over de daadkracht en de flexibiliteit waarmee het Orkest van het Oosten en Het Gelders Orkest in de huidige subsidieperiode de fusie in gang hebben gezet en een nieuwe orkestvoorziening voor Oost-Nederland hebben geformeerd. Het nieuwe orkest verwoordt goed zijn ambities en artistieke uitgangspunten en presenteert een plan om de komende periode te werken aan een herkenbare signatuur, waarbij het volgens de raad voor goede prioriteiten kiest. De raad plaatst als kanttekening dat de keuze om parallel te blijven programmeren in eerste instantie niet lijkt bij te dragen aan de gewenste integratie van de twee voormalige orkesten. Hier is volgens hem juist meer samenwerking en samenspel voor nodig, zoals in de vorm van groot bezette concerten.’

‘Phion presenteert een uitgebreid en gevarieerd educatieaanbod. De pilotprojecten die verkennen hoe het orkest een bijdrage kan leveren aan het sociale domein zijn veelbelovend en vernieuwend.’

‘De fusie-orkesten zijn goed geworteld in de eigen standplaatsen en provincies; de raad heeft er op basis van het plan vertrouwen in dat de nieuwe orkestorganisatie deze goede banden in de regio zal weten te behouden.’

Wij zijn verheugd over dit positieve advies en de waardering die eruit spreekt voor het fusieproces, onze visie en plannen. De kanttekening van de raad over het parallel programmeren nemen we ter harte. In 2020 hebben we met het ministerie en de beide provincies overlegd over de doorwerking van dit advies. Met behoud van onze twee standplaatsen en verankering in onze maatschappelijke omgevingen, gaan we de visie en plannen op onderdelen bijstellen om te zorgen voor verdere artistieke integratie en samenspel. Om integratie en kwaliteit te bevorderen zullen we musici de komende jaren actief uitwisselen tussen beide kernen en met ingang van het seizoen 21-22 zullen we stapsgewijs de bakens verzetten van parallelle programmering naar meer samengestelde producties.

Dit brengt extra reisbewegingen van orkestleden met zich mee. Omdat reistijd werktijd is, zal dit er per saldo toe leiden dat het aantal te programmeren producties afneemt. De prestaties die we bij de BIS-aanvraag hebben opgenomen waren gestoeld op parallelle programmering. We hebben met de Minister van OCW afgesproken dat we in 2021, na ommekomst van het advies van de Raad voor Cultuur op onze corona-scenario's, afspraken maken over het bijstellen op onderdelen van onze output-afspraken, waarbij we corona-effecten en koerswijzigingen (o.a. kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit) dan in één keer meenemen.

Familieconcert Net FF Anders met Joep Onderdelinden

1.5. Financiën

Phion sluit haar eerste volledige boekjaar als fusie-organisatie af met een verlies van €220.500. Door de corona-beperkingen realiseerden we fors minder inkomsten, waarop we vanuit ons resultaat-bewustzijn hebben gereageerd in de directe operatie en dankzij een eenmalige extra subsidie van het ministerie van OCW het verlies hebben weten te beperken. Phion heeft geen gebruik gemaakt van de NOW regeling. Daarnaast leidde de post-fusie situatie tot extra kosten in de bedrijfsvoering op onderdelen. Denk daarbij aan extra of tijdelijke personele inzet. Bovendien leidde het gelijktrekken van beloning tussen remplaçanten en musici in loondienst, vanwege de Wet Arbeidsmarkt in Balans, tot aanzienlijke meerkosten. Ondanks deze meerkosten, de post-fusie kosten en het wegvallen van publieksinkomsten door coronamaatregelen kende de exploitatie slechts een beperkt verlies.

Achter de schermen hebben we flinke stappen gezet in het opbouwen van de organisatie (staf, vervulling vacatures musici) en het ontwikkelen van onze toekomstplannen. Dat heeft onder andere al geleid tot beleid voor HR en bedrijfsvoering. Om onze toekomstplannen ook financieel te steunen en om vanuit strategisch financieel beleid vooruit te kijken, hebben we met deze jaarrekening veranderingen in de balans aangebracht, waardoor de algemene reserve is verlaagd en de volgende bestemmingsreserves zijn ontstaan:

- HR-beleid
- Artistieke innovatie
- IT-beleid
- Post-fusie kosten
- Reserve eigen-risicodragerschap
- Vervangingsreserve materiële vaste activa

1.6. Statusoverzicht

Het verslagjaar is het eerste volledige kalenderjaar van Phion als gefuseerde organisatie. Vergelijkende cijfers met voorgaande jaren zijn vertekenend als gevolg van de ongelijke periode van toekenning van resultaten uit de pré-fusie periode. Daarnaast heeft de corona pandemie ook zijn weerslag in de bezoekers-aantallen als gevolg van de vele annuleringen en beperkingen in bezoekersaantallen als gevolg van vigerende regelgeving. We zijn het ministerie van OCW, de provincies en gemeenten dankbaar voor de adoptie van en ruimte in prestatieverwachtingen als gevolg van deze pandemie.

Desondanks is het aantal voorstellingen vrijwel gelijk gebleven (82 vs. 83) met helaas wel een lager aantal bezoekers (15.833 vs. 71.076), waar bovenop de school gebonden voorstellingen nog bijna 70% van de vorig jaar aantallen wist te bereiken (7.127 vs. 10.693). Naast en boven deze aantallen is een groot publiek bereikt via onze streaming activiteiten en ether uitzendingen.

Omzet, resultaat en eigen vermogen ontwikkelden zich als volgt: (x €1.000)

	2020	2019
Omzet	11.465	8.430
Exploitatie resultaat	-220	-168
Eigen vermogen	3.888	4.108
Waarvan Algemene Reserve:	824	
Waarvan Bestemmingsreserves:	2.535	

Er zijn door het ministerie van OCW geen additionele middelen beschikbaar gesteld voor post-fusie gerelateerde kosten. Wel is er een aanvullende steunsubsidie van €387.600 ontvangen.

Met ingang van 1 september 2019 ontvangt Phion subsidie van zowel de Provincie Gelderland als de Provincie Overijssel. Voor 2021 is deze subsidie vastgesteld op €950.000 per provincie.

In 2021 worden geen liquiditeitsproblemen verwacht. Hierdoor zal geen extra financiering nodig zijn.

In 2021 zal evenals in voorgaande jaren een beperkt investeringsniveau worden gehandhaafd. Wel wordt er voorzien in het herbestemmen van de algemene reserve om vanuit strategie plannen onze bedrijfsvoering te optimaliseren, innovatie mogelijk te maken en nieuw HR beleid te gaan realiseren zoals onder 1.1 en paragraaf 3.11 nader geduid.

De verwachting voor 2021 is dat de huidige personele bezetting zal stijgen als gevolg van invulling van vacatures.

Voor wat betreft de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen heeft een toetsing plaatsgevonden en zijn de betreffende vergoedingen in de jaarrekening opgenomen.

Onder de naam 'Concertmagie of thuis comfort' is er tijdens de lock-down onderzoek gedaan onder het publiek van Phion.

Raad van Toezicht en Bestuur danken de diverse overheden, sponsors, business clubs en vriendenstichtingen voor hun steun aan het orkest en de daarmee onmisbare rol die zij voor de continuïteit van het orkest hebben. Zij danken de musici en medewerkers van het orkest voor hun inzet in het verslagjaar.

1.7. Risicoanalyse

Sinds medio 2016 is een document Risicomanagement Het Gelders Orkest beschikbaar. Met behulp van dit document is het mogelijk om risico's te beheren zodat deze binnen de risico acceptatiegraad vallen, om een redelijke zekerheid te bieden ten aanzien van het behalen van de ondernemingsdoelstellingen. In het voorjaar 2018 is dit document geactualiseerd

en opnieuw gerubriceerd op basis van een logische volgorde van de processen van het orkestbedrijf, zoals die van toepassing is bij het Gelders Orkest/Phion.

Om verschillende redenen is risicomanagement van belang voor Phion.

- ▶ Risicomanagement kan Phion inzicht geven in wat kan gebeuren.
- ▶ Risicomanagement stelt Phion in staat om prioriteiten toe te kennen aan onderkende risico's en daardoor gestructureerd acties te ondernemen, waardoor lukrake acties voorkomen kunnen worden.
- ▶ Risicomanagement maakt het Phion mogelijk om bij besluitvorming een betere financiële afweging te maken om maatregelen te treffen.
- ▶ Risicomanagement maakt het voor Phion mogelijk om genomen beslissingen aangaande risico's te verantwoorden aan stakeholders.

Naast dit document zijn diverse procedures en protocollen aanwezig van de administratieve processen van Phion. Deze documenten worden frequent geactualiseerd en vervolgens op basis van de aangepaste procesbeschrijvingen getoetst door de externe accountant op juistheid en volledigheid.

Voor 2021 zal de risico analyse worden geëvalueerd op inhoud en methodiek om te onderzoeken wat de actualiteit voor Phion betekent. We hebben al verkennende modellen opgezet in 2020 i.v.m. de impact en aanpak van de corona pandemie op onze resultaatverwachtingen. Dit zal meer grondig in 2021 worden vervolgd om ook de vraag van het ministerie van OCW om per 1 juli met een aantal scenario's de verwachtingen te kunnen actualiseren en bijstellen.

Dit naast en los van de eigen Phion wens om meer flexibel en wendbaar te willen worden en daarmee adequaat op veranderende omstandigheden te kunnen inspelen.

1.8. Continuïteit

Phion is in het boekjaar 2020 net als velen met ons geconfronteerd met de gevolgen van het coronavirus. Als gevolg hiervan en de in dat verlengde opgelegde maatregelen en beperkingen zijn de publieksinkomsten achtergebleven op de begroting. Door pro actief en inventief om te gaan met de ontstane omstandigheden zijn de kosten zoveel als mogelijk in lijn met de reducerende opbrengstverwachtingen gedurende het jaar aangepast en is mede dankzij een extra subsidie vanuit het ministerie van OCW het verlies beperkt tot €220.500.

Vanuit de coulance die wordt betracht door het ministerie van OCW, de provincies en de gemeenten t.a.v. de te leveren prestaties en de in dat verlengde gemaakte afspraken i.c. toezeggingen wordt geen risico van terugbetaling over de in 2020 ontvangen subsidies verwacht. Voor 2021 en verder zijn we in gesprek met het ministerie van OCW, de provincies en de gemeenten om in scenario's te kunnen denken waarbij de signalen zijn dat de ondersteuning vanuit subsidieverstrekkingen onveranderd stevig zal blijven. Daarnaast is een eerste stap gezet om aan een strategisch plan te werken waarbinnen doelen als flexibele en wendbaar duidelijk aandacht zullen krijgen. Dit leidt er toe dat we ons weerstandsvermogen in lijn brengen met deze plannen en de realisatie van deze plannen ook (financieel) haalbaar maken. Vanuit de ontwikkeling van onze bedrijfsvoering met (meer) aandacht voor resultaatverbetering (zowel in kwalitatieve als financiële zin) verwachten we proactief te kunnen sturen op ontwikkelingen en kansen in onze 'nieuwe werkelijkheid'. Vanuit de financieel sterke en gezonde positie die Phion heeft en de verwachting t.a.v. onze ontwikkelen zien we de toekomst met gezond kritisch vertrouwen tegemoet.

1.9. Gelieerde rechtspersonen

Als gelieerde organisaties kunnen worden aangemerkt.

Stichting Remplaçanten Het Gelders Orkest

Deze stichting heeft als doel het beschikbaar stellen van musici, dirigenten, solisten en andere medewerkers aan Stichting Het Gelders Orkest. Deze stichting zal in 2021 worden hernoemd tot Stichting Remplaçanten Phion.

Stichting HGO Fonds

Deze stichting stelt zich ten doel door middel van financiële of materiële steun bijzonder artistieke en educatieve projecten van het orkest te bevorderen en mogelijk te maken. De financiële middelen verwerft de Stichting HGO Fonds door vermogen te verwerven bij particulieren en het bedrijfsleven. Tevens tracht de stichting instrumenten van hoge kwaliteit in eigendom of bruikleen te verwerven die bespeeld kunnen worden door musici in vaste dienst van het orkest. De financiële middelen zullen ten dienste staan van de hele Phion-organisatie. In 2021 wordt de structuur, doelstellingen en governance van dit fonds opnieuw ingericht vanwege de fusie. De statuten zullen vervolgens dienovereenkomstig worden aangepast.

Stichting Vrienden van Phion

Deze stichting beheert de gelden van de particuliere ondersteuners van de stichting Phion. Het doel van deze stichting is het steunen van de Stichting Phion, zelfstandig, maar in zorgvuldige afstemming met het orkest, alsmede het verlenen van steun aan de leden van dit orkest. Meer informatie over deze stichting is te vinden in paragraaf 1.13.

1.10. Raad van Toezicht en Bestuur

De Raad van Toezicht van Phion was in 2020 als volgt samengesteld:

De heer mr. M. Boumans MBA MPM	Voorzitter voorzitter remuneratiecommissie
De heer J.J.W. Esmeijer	Lid
Mevrouw Prof. dr. A.H. de Lange	Lid
Mevrouw ir. M. Luizink	Lid lid auditcommissie
De heer mr. S.P.F.M. Paardekooper	Lid
De heer Prof. dr. F.A. van Vught	Lid lid remuneratiecommissie
De heer drs. L.P. Kamphuis MBA RBA	Lid voorzitter auditcommissie

De Raad van Toezicht (hierna: Raad) heeft de onderscheiden taken en verantwoordelijkheden verdeeld. Uit haar midden heeft de Raad in haar vergadering van 6 oktober 2020 een tweetal commissies samengesteld, te weten de auditcommissie en de remuneratiecommissie. Mevrouw Luizink en de heer Kamphuis vormen de auditcommissie en de heren Boumans en Van Vught de remuneratiecommissie. Het rooster van aftreden en nevenfuncties van de leden van de Raad zijn te vinden in de bijlage samenstelling diverse organen. Er is regulier overleg tussen de voorzitter van de Raad en de bestuurder. De ondersteuning van de Raad is belegd bij de bestuurssecretaris van het orkest.

Bijeenkomsten en overleggen

In het verslagjaar kwam de Raad zes keer bijeen in regulier geplande vergaderingen. Er vond twee keer overleg plaats met de auditcommissie. In de

Tijdens het concert Ouder worden met Eric Corton

auditcommissie is gesproken over de financiële jaarstukken en is de accountant langs geweest voor een toelichting op zijn rapportages. Op 6 oktober 2020 heeft een delegatie van de Raad kennis gemaakt met de nieuwe ondernemingsraad van PHION. Daarnaast heeft in januari 2021 een regulier overleg plaatsgevonden tussen een delegatie van de Raad (mevrouw De Lange en de heer Boumans) en de ondernemingsraad. Vanwege corona kon een eerder gepland overleg helaas niet doorgaan.

Veel bijeenkomsten vonden digitaal plaats. De Raad heeft in 2020 meermaals in overleg met de bestuurder het orkest een 'hart onder de riem' gestoken middels een persoonlijk bericht. Daarenboven is de voorzitter van de Raad bij een repetitie in Arnhem en Enschede aanwezig geweest om zichzelf en het werk van de Raad toe te lichten.

Het bestuur werd gevoerd door de heer J. Post. De Raad heeft een beoordelingsgesprek met de bestuurder gevoerd en de uitkomst van deze beoordeling was positief. De Raad waardeert de samenwerking met en de inspanningen van de bestuurder en de resultaten die daaruit voortvloeien.

Vanwege corona is de geplande zelfevaluatie van de Raad niet doorgegaan. Deze zal in het voorjaar van 2021 worden uitgevoerd.

Onderwerpen

De belangrijkste onderwerpen die tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht aan de orde kwam waren:

- ▶ Jaarverslag en jaarrekening 2019
- ▶ Begroting 2021
- ▶ Financiële rapportage i.c. resultaatprognose/-verwachting
- ▶ Functioneren nieuwe bestuurder voor fusie organisatie
- ▶ Functioneren en samenstelling Raad van Toezicht
- ▶ Stand van zaken bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling
- ▶ Corona aanpak
- ▶ Subsidies Rijk en decentrale overheden
- ▶ BIS aanvraag 2021-2024
- ▶ Plan van aanpak strategieplan

Codes

Phion wordt sinds oprichting bestuurd volgens het raad-van-toezicht-model. De Raad onderschrijft de principes en Best Practice Bepalingen zoals beschreven in de Code Cultural Governance en past deze toe. De checklist inzake de principes Code Cultural Governance wordt gehanteerd en conform toegepast.

De Raad onderschrijft de gewenste ontwikkeling op basis van de nieuwe Code Diversiteit en Inclusie. Phion besteedt hier aandacht aan bij de benadering van publiek, de programmering, de keuze van samenwerkingspartners en de werving van personeel en

toezichthouders. De organisatie streeft, zowel op het gebied van ons publiek als op het gebied van onze werknemers, naar grotere diversiteit op het gebied van gender, etnische of culturele achtergrond of geloofs-overtuiging. Dat is wat onze werknemers betreft ook duidelijk te zien in ons orkest, waar veel verschillende culturen en achtergronden samenkomen. Het product dat Phion biedt is niet 'talig' en daardoor universeel. Mensen die de Nederlandse taal niet machtig zijn, kunnen ook genieten van onze concerten. Voor wat betreft zijn eigen samenstelling zal de Raad bij de komende vacatures in 2021 ook nadrukkelijk aandacht besteden aan het aspect van diversiteit.

Phion is zich ervan bewust dat we ons moeten inspannen om live klassieke symfonische muziek bij een divers publiek onder de aandacht te brengen. Met name in educatieactiviteiten proberen wij een zo breed mogelijk bereik te realiseren en waar mogelijk aan te sluiten bij culturele achtergronden van de doelgroep. We werken hierin ook samen met Stichting Vluchtelingenwerk.

1.11. Personeel en organisatie

Algemeen

Binnen het aandachtsgebied Personeel en Organisatie is er na de fusie geïnvesteerd in het opzetten van een professionele HRM-afdeling. Door de HR-basis op orde te brengen, onder andere door het aannemen van een HR-functionaris, is er in 2020 veel aandacht besteed aan de individuele medewerker. Alle zaken op het gebied van arbeidsvoorwaarden- en dossieronderzoek en aandacht voor de individuele medewerker waren kernactiviteiten voor HR in 2020.

Daarnaast is er op het gebied van beleid verder gewerkt aan het harmoniseren en professionaliseren van regelingen; zowel in het HR-handboek, dat naar verwachting in 2021 wordt afgerond, als ook in een arbeidsvoorwaardenonderzoek dat plaats heeft gevonden. Tevens is er een begin gemaakt met het op orde brengen van de individuele dossiers.

Ook is in 2020 een nieuw verlofbeleid geïntroduceerd, alsmede een thuiswerkregeling voor stafmedewerkers als gevolg van corona. De inrichting van de staforganisatie wordt geoptimaliseerd inclusief transparante functieclassificatie en waardering (2021). Als onderdeel van deze optimalisatie is in 2020 gestart met het vormen van een nagenoeg nieuw managementteam, met focus op professioneel en coachend leiderschap.

Tot slot is er gewerkt aan een heldere HR-missie, visie en jaarplan, met onder andere duurzame inzetbaarheid als één van de speerpunten.

Arbeidsomstandigheden, preventie en verzuim

In het plan van aanpak, opgesteld binnen het Ovho in 2019, is een preventief medisch onderzoek voorgesteld. Medio 2020 is dit preventief medisch onderzoek uitgevoerd en hebben de resultaten waardevolle inzichten opgeleverd voor de organisatie. Met een afvaardiging van de OR is gesproken over de te ondernemen acties ten aanzien van de belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek: leefstijl en werkbelasting. Op het thema 'te grote werkbelasting' scoort Phion bovengemiddeld en er wordt veel ondernomen dit nog verder te verbeteren. Het optimaliseren van de staforganisatie zal leiden tot betere inrichting met de juiste capaciteit in de teams. Het thema 'stressgevoel als gevolg van sociale onveiligheid' heeft ook de nodige aandacht gekregen: de stap naar een vertrouwenspersoon wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt en er zijn dit jaar HR-sprekuren opgestart, die voortgezet worden in 2021. Ten aanzien van het thema leefstijl gaan we, samen met een afvaardiging van de OR, enkele workshops inzetten en aanbieden in 2021.

Ziekteverzuim

	2019	2020
Verzuimpercentage	3,3%	3,6%

Het verzuimpercentage van Phion komt in 2020 uit op 3,6%, wat hoger is dan de 3,3% in 2019. Het percentage is lager dan het landelijk gemiddelde voor heel Nederland van 4,4%. De meldingsfrequentie in 2020 bedroeg 0,43 (gemiddelde ziekmelding per werknemer). De gemiddelde verzuimduur bedroeg 23 dagen in 2020 (middellang verzuim). De geringe stijging in het verzuimpercentage zou mede te verklaren

kunnen zijn door corona. In 2021 wordt aandacht besteed aan het professionaliseren van verzuimregie. Er wordt een verzuimdashboard ontworpen door HR, er worden KPI's opgesteld en er is al een start gemaakt met tweewekelijkse verzuimupdates aan het lijnmanagement.

Corona

Vanwege corona moesten ook onze medewerkers zich aanpassen aan 'het nieuwe normaal': thuiswerken, minder contact met collega's en zorgen om de gezondheid van jezelf of van naasten. Phion heeft met verschillende protocollen, maar ook met het invoeren van een thuiswerkbeleid, voorzieningen en tegemoetkomingen, deze omstandigheden zoveel mogelijk gefaciliteerd. Er is ingezet op veiligheid en gezondheid van de medewerkers, waarbij individuele aandacht tot meer verbinding leidde.

Personeelsbestand

De personeelssamenstelling in 2020 is als volgt:

	Totaal	Mannen	Vrouwen
Totale formatie	148	63	85
Musicerend personeel	116	53	63
Niet musicerend personeel	31	11	20

Phion in aangepaste bezetting tijdens 'HONDERDUIT' in Muziekcentrum Enschede

HR Strategie en jaarplan 2021 i.s.m. Phion Visie

De HR-strategie wordt, in lijn met de organisatiestrategie, opgesteld en in het eerste kwartaal van 2021 vastgesteld. Op basis van de omgeving, de context en de huidige maatschappelijke ontwikkelingen is de concept HR-visie als volgt:

Bij Phion staat de medewerker centraal: zonder mensen geen artistieke bijdrage aan de maatschappij. Medewerkers bij Phion voelen zich gezond, veilig en gelukkig op hun werk. Phion voelt zich hierbij verantwoordelijk voor niet alleen het stuk(je) loopbaan bij Phion, maar ook voor daarna.

Bij Phion weten medewerkers waar ze aan toe zijn, welke rol ze vervullen, hoe ze functioneren en welke verantwoordelijkheden ze dragen. Er is grote oriëntatie op elkaar, een sterke verbinding tussen staf en musici en coachend leiderschap faciliteert samenwerking. Men werkt vanuit vertrouwen en verschaft duidelijke richting en doelen. Er staat een levendige organisatie met aandacht voor flexibiliteit, veerkracht en aanpassingsvermogen aan voortdurende veranderende omstandigheden.

Door continue aandacht voor persoonlijke ontwikkeling ontdekken mensen kanten van zichzelf die ze niet kenden, met grote impact op motivatie en de organisatie. Bij Phion mogen ze het gesprek voeren over andere routes dan gebruikelijk. Bij Phion haal je het beste uit jezelf.

Hieruit zijn vier speerpunten gedestilleerd, op basis waarvan het HR-jaarplan 2021 wordt gestoeld:

- Leiderschap
- Organisatie inrichting
- Organisatiecultuur
- Duurzame inzetbaarheid

Daarnaast is een concept beleidsnotitie ten behoeve van duurzame inzetbaarheid geschreven, die eind januari zowel met het managementteam als de OR is besproken, met daaraan gekoppeld activiteiten voor 2021.

Jubilea

Phion vierde in het verslagjaar de volgende jubilea:

12,5-jarig jubileum

- M. van Dings tee (30-01-2020)
- J. Hamersma (30-01-2020)
- A. Stoffelsma (01-03-2020)
- V. Vis-Jonkers (31-03-2020)

25-jarig jubileum

- A. Broeders (29-02-2020)
- B. Koertshuis (31-07-2020)
- I. Teepe (31-07-2020)
- M. van den Berg (31-12-2020)
- A. Stroop (31-12-2020)

40-jarig jubileum

- F. van Vliet (01-08-2020)
- R. Wagner (01-09-2020)

Medezeggenschap

In 2020 is de nieuwgevormde Ondernemingsraad van start gegaan. Vanwege corona heeft de ondernemingsraad alle vergaderingen online laten plaatsvinden. De frequentie is daardoor gelijk gebleven en waar nodig opgevoerd.

De vergaderfrequentie en samenstelling zijn als volgt:

- De ondernemingsraad (OR) vergadert iedere ca. zes weken.
- De artistieke commissie (AC) heeft een iets hogere frequentie, iedere ca. vier weken.
- Na afloop van iedere OR-vergadering is er een gezamenlijk deel met de AC, waarbij eventuele artistieke onderwerpen binnen de OR besproken worden.
- De overlegvergaderingen met de bestuurder vinden iedere zes weken plaats.
- De AC heeft vier keer per jaar een overleg waarbij, naast de artistiek manager, de bestuurder het overleg bijwoont.

Gedurende het jaar zijn twee leden van de ondernemingsraad teruggetreden in verband met aanvaarding van een functie elders. Na verkiezingen zijn twee nieuwe leden aangesteld.

De samenstelling in 2020 ziet er als volgt uit:

Ondernemingsraad

Joost Hillen	Voorzitter
Wim Traa	Vicevoorzitter
Yvette Schaafraad	Secretaris
Inge Bergenhuizen	Dubbel-lid OR/AC
Johan Naus	Lid
René Knoop	Lid - ingetreden op 01-06-2020
Hanneke Nijs	Lid - ingetreden op 01-09-2020
Elisa Rodenburg	Lid - uitgetreden op 31-08-2020
Arno Stoffelsma	Lid - uitgetreden op 31-05-2020

Artistieke commissie

Inge Grevink	Voorzitter
Joost Smeets	Vicevoorzitter
Peter van Praagh	Secretaris
Cécile Huijnen	Lid
René Geesink	Lid
Aristotelis Potamianos	Lid
Erik Olsman	Lid
Inge Bergenhuizen	Dubbel-lid OR/AC

In de OR en AC vergaderingen zijn diverse onderwerpen aan de orde gekomen en hebben leden in diverse werkgroepen een bijdrage geleverd aan:

- Jaarverslag en jaarrekening 2019
- Begroting 2021
- Crisisteam Corona
- Aanstelling chef-dirigent
- Herinrichting staforganisatie
- Commissies aanstelling interimmanagers Artistieke Zaken en Marketing,
- Communicatie en Sales
- Personeelshandboek en bijbehorende onderwerpen
- Herprogrammering seizoen 2020-2021 en alle veranderingen ten gevolge van Corona
- Programmering seizoen 2021/2022
- Start ontwikkeling van een door de organisatie breed gedragen (artistieke) visie
- Start verkennen ontwikkelmogelijkheden musici en de daarbij horende mogelijke veranderingen in het takenpakket van musici
- Vacatures musici
- Inventarisatie wensen en basis gelegd voor testen van de akoestiek in Musis

De leden van de OR hebben de mogelijkheid gekregen de training 'Finance for non-financials' te volgen om zodoende hun financiële kennis te vergroten en beter in staat te zijn de financiële documenten die in de vergaderingen langskomen te lezen en beoordelen. Deze training zullen zij in 2021 volgen.

1.12. Marketing, communicatie en sales

Na alle voorbereidingen voor de fusie en ontwikkeling van de nieuwe naam, met bijbehorende merkidentiteit, logo en huisstijl die in 2019 werden opgezet, wilde de afdeling marketing, communicatie en sales zich in 2020 volop richten op het publiek. Natuurlijk was het voor vele bezoekers even wennen om de vertrouwde namen van Het Gelders Orkest en Orkest van het Oosten in te ruilen voor Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel. Maar op het podium zijn vele gezichten hetzelfde gebleven en de concertprogramma's zijn nog steeds herkenbaar en aantrekkelijk.

Otto Tausk, het gezicht van het orkest

De aanstelling van onze nieuwe chef-dirigent Otto Tausk is een belangrijke stap in de herkenbaarheid van Phion: één orkest met één chef-dirigent. Een Nederlandse chef met een internationale carrière, met charisma en een open houding naar ons publiek. Dat hij makkelijk communiceert (in het Nederlands) maakt dat hij een uitstekend ambassadeur is voor het nieuwe Phion. De vele enthousiaste reacties uit binnen- en buitenland spreken boekdelen. De afdeling marketing maakte een campagne hiervoor (lees: regionale en landelijke pers, interview NPO Radio 4, Podium Witteman, fotografie campagne, socials/ emailings, livestreams) en schakelde veelvuldig met zijn impresario en de collega's van het Vancouver Symphony Orchestra (waar Otto Tausk zijn contract als chef verlengde) over de berichtgeving en PR.

Chef-dirigent Otto Tausk

Bezoekcijfers

In 2020 beleefden in totaal 15.833 bezoekers onze muziek live in een concertzaal of op locatie. Dit tegenover de 71.073 bezoekers in 2019. Een afname van ca. 78%. De gevolgen van corona worden door deze cijfers nog eens extra zichtbaar.

Naast de concerten die we wel konden uitvoeren, brachten we door creatieve en nieuwe initiatieven veel mensen op andere manieren in aanraking met de schoonheid van symfonische muziek. Door concertregistraties en onze muzikale acties op sociale media, maar ook met de uitzending van Bridge to Liberation, de online Uitmacht en concertregistraties op NPO Radio 4 en Classica.

Binding met het publiek met mooie initiatieven en alternatieve projecten

Vrijwel meteen vanaf de eerste lockdown in maart, ontstonden er veel mooie muzikale initiatieven van musici. We noemen hieronder een aantal voorbeelden:

- ▶ Online filmpjes vanuit de eigen studeerkamer van onze musici.
- ▶ Live-optredens met kleine ensembles in onder andere tuinen van verpleeg- en verzorgingshuizen en gevelconcertjes.
- ▶ Het maken van een bijzondere **5 mei film** door verschillende musici i.s.m. het Airborne museum.
- ▶ Een altvioliste van Phion deed een vervolgonderzoek op haar scriptie over 'Concertmagie of thuiscomfort'.
- ▶ De concertmeester maakte een persoonlijke speellijst op Spotify.
- ▶ Met de serie portretten van Stagetalk werden de musici juist nu dichterbij ons publiek gebracht.

Binnen het team 'Phion laat van zich horen' werden alle binnenkomende ideeën verzameld en beoordeeld. Uit de vele positieve reacties bleek dat juist in deze onzekere tijden het belangrijk was met ons publiek in contact te blijven en kon onze muziek troost bieden.

Live streaming en registraties

Na de zomer zijn we direct aan de slag gegaan met livestreaming. Het openingsconcert van 11 september met onze kersverse chef werd integraal gestreamd, waardoor meer mensen van het concert hebben kunnen genieten. Inmiddels zijn er al meerdere concertregistraties gemaakt of staan deze op korte termijn in de planning. We hebben een fijne samenwerking gevonden met diverse opnamepartijen en met het streamingsplatform van ClassicNL. Na verloop van tijd kunnen we in de resultaten (Pay-Per-View) terugzien of deze vorm van digitale concerten aanbieden voorziet in een blijvende behoefte of alleen bestaansrecht heeft in een samenleving die gekenmerkt wordt door veel beperkingen.

Geen seizoensbrochure, wel een merkcampagne

Het uitkomen van de brochure voor seizoen 2020-2021 halverwege april zou het moment zijn definitief over te schakelen van twee merken naar één merk: Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel. Hoewel er een Phion brochure was ontwikkeld, is deze niet gedrukt en verspreid. De zalen waarin wij spelen en die de kaartverkoop voor ons verzorgen gingen niet van start met de verkoop van het nieuwe seizoen door corona, waardoor er geen afzetmarkt was.

Vanaf 1 juni 2020 is ervoor gekozen de switch naar Phion te maken. Met een meer sobere campagne dan gepland zijn we rondom deze periode begonnen het merk Phion te laden. Alle middelen zijn aangepast of opnieuw ontwikkeld naar de nieuwe huisstijl. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een nieuw design voor de website inclusief het doorvoeren van de nodige technische vernieuwingen, het samenvoegen van alle social media kanalen en zaken als (digitale) nieuwsbrieftemplates, briefpapier, sjablonen en visitekaartjes. Daarnaast is de afdeling marketing, communicatie en sales betrokken geweest bij een groot gedeelte van de fusiecommunicatie. Met ingang van het nieuwe seizoen hebben we Phion steeds meer op de kaart kunnen zetten door mooie campagnes te maken zoals de **Phion merkfilm**, de introductiecampagne rondom de benoeming van de chef-dirigent en onze **kerstboodschap**.

Aanpassingen marketingactiviteiten

De marketingafdeling leerde dit jaar in te spelen op een steeds veranderende situatie. In de aanloop naar iedere persconferentie, stonden ook bij de afdeling diverse scenario's in de steigers waarmee we aan de slag konden zodra er helderheid was. Steeds opnieuw moest bekeken worden welke opties er waren richting ons publiek en stakeholders. En hoe we onze doelgroep het beste konden informeren (website, sociale media kanalen, emailings, persberichten) en aangehaakt houden in de 'anderhalve meter' sfeer van de concertzaal of zelfs gedurende een lockdown.

Voor onze bezoekers veranderde er meer dan alleen de inhoud en de duur van de concerten. Zo kon er geen rang of stoel worden gekozen, kwamen inleidingen te vervallen, was een serie kopen (incl. de bijbehorende korting) niet mogelijk. De prijs van de toegangskaarten is daarop aangepast. Gelukkig reageerde het publiek steeds begripvol. De vaste bezoekers waren blij met de concerten die wél gespeeld konden worden.

Op korte termijn wordt gestart met een nieuw strategisch marketingplan voor Phion dat uiteraard dient aan te sluiten bij de eisen die aan onze organisatie worden gesteld en bij de veranderde samenleving. Het is onze bedoeling het continue bezoekersonderzoek weer op te starten.

ONS Festival in Musis Arnhem

Pers

De relatie met de schrijvende pers en redacties van omroepen is goed. In 2020 is er veel berichtgeving geweest over hoe ons orkest omgaat met de coronamaatregelen en de initiatieven die ontstonden in de lockdown. Verder is er natuurlijk veel aandacht geweest voor de lancering van de nieuwe merkidentiteit en de definitieve naamswijziging in Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel. In september werd de benoeming van Otto Tausk als chef-dirigent groots uitgemeten in de regionale en landelijke pers. In november was TV Gelderland te gast bij de registratie van het concert met Wayne Marshall.

We geven hier wat voorbeelden uit de pers:

Tubantia: Orkest Phion na lockdown eindelijk terug op het podium

Omroep Gelderland: Orkest is alsnog heel druk bezig voor het publiek

NPO Radio 4: Otto Tausk nieuwe chef-dirigent van Phion

Volkskrant: Otto Tausk gaat fusieorkest Phion leiden

NRC: Als chef wil ik met alle musici een unieke relatie ontwikkelen

Recensies

We kijken terug op een aantal mooie recensies uit 2020:

ONS Festival 1/7 Musis Arnhem

Volkskrant 2 juli ★★★

‘De kunst zit soms in het kleine’

Openingsconcert met Otto Tausk 11/09 Musis Arnhem

NRC 13 september ★★★★★

‘Een gespierde Beethoven fris als een wervelwind’

Hans en Grietje 22/11 Concordia Enschede

Theaterkrant 23 november

‘Heks zet luie Hans en Grietje op dieet’

In Zuidelijke sferen – 22/11 Muziekcentrum Enschede

Volkskrant 23 november ★★★★★

‘Concert van Phion zoveelste bewijsstuk van de rijkdom aan talent uit Nederland’

Kerstconcert met Mahler – 11/12 Musis Arnhem

NRC 14 december ★★★★★

‘Stotijn en Phion houden de mens een Mahler spiegel voor’

Radioregistraties

We kijken met trots terug op deze radioregistraties uit 2020:

Opname 12-09-2020, De Vereeniging, Nijmegen
Otto Tausk dirigeert Beethovens Eerste Symfonie

Opname 28-11-2020, Musis, Arnhem
In zuidelijke sferen

Foyerontvangst An American New Year's Concert

1.13. Ondersteuning

Subsidiënten

Phion ontving in 2020, uit hoofde van zijn meerjarige BIS aanspraken, subsidie van de Minister van OCW. Ook voor de periode 2021-2024 is deze subsidie toegekend. Daarnaast ontvingen wij in 2019 en 2020 instandhoudingssubsidies van de provincies Gelderland en Overijssel. Voor de periode 2021-2024 is dit omgezet in een structurele subsidie relatie. Phion wordt daarnaast ondersteund door de gemeentes Apeldoorn, Arnhem, Enschede en Nijmegen.

Fondsen

Voor de educatieve productie Uilskuiken hebben we bij zes fondsen een aanvraag ingediend:

- ▶ VSB Fonds
- ▶ Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland
- ▶ Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel
- ▶ Stichting Janivo
- ▶ Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind
- ▶ en het Nationaal Dovenfonds

Door de vier eerstgenoemde fondsen is in totaal €54.000 toegekend.

Voor de nieuwe educatieve productie 'De Liefste Wens', die in samenwerking met het Rotterdams Philharmonisch Orkest wordt ontwikkeld en voor de nieuwe educatieve productie 'De Wereld van Peer', die in samenwerking met de Nederlandse Reisopera wordt ontwikkeld, is door het Fonds Podiumkunsten subsidie voor de compositie en het libretto toegekend.

Het Johanna Kinderfonds en het Paul Pella Fonds hebben meerdere educatieve projecten ondersteund.

Het HGO-fonds, met daarin het Heersink familie-fonds-op-naam, heeft de ontwikkeling van het digitale leskanaal 'LessonUp' mogelijk gemaakt.

Zakelijke markt

In 2020 is bijzondere aandacht besteed aan de communicatie met het zakelijke netwerk nu beide orkesten gefuseerd zijn in Phion. De eerste maanden van het jaar stonden in het teken van de Nieuwjaarsconcerten en bijbehorende ontvangsten voor sponsors en relaties van het orkest. Traditiegetrouw vonden ook de Nieuwjaarsconcerten van ABN Amro te Enschede en Urenco Nederland te Almelo plaats.

Vanaf maart hebben medewerkers van relatiebeheer veel één op één contact met zakelijke relaties en overige stakeholders gehad, vaak telefonisch en online.

Eind maart is binnen Phion het team 'Phion laat van zich horen' opgezet. Vanuit deze gedachte hebben wij onze stakeholders een muzikaal hart onder de riem kunnen steken en de muziek naar diverse bedrijven en organisaties kunnen brengen. Een aantal relaties van het orkest heeft ervoor gekozen de ensembles in te zetten bij verzorgingstehuizen. Hierdoor ontstond er een mooie verbinding tussen orkest, bedrijven en zorg.

Er hebben diverse activiteiten plaatsgevonden zoals mini-concerten op locaties bij zorginstellingen, miniconcerten in tuinen bij bedrijven of online muziek sessies voor personeel. Daarnaast zijn er een aantal opnames gemaakt met ensembles van Phion waarmee stakeholders eigen relaties een hart onder de riem kon steken.

Nieuwjaarsconcert met Hila Fahima in de Deventer Schouwburg

Ook dit jaar hebben Sociëteit Apollo en Businessclub Pecunia Artibus een substantiële bijdrage aan Phion geleverd. Dit zijn particuliere stichtingen waar Phion geen formele of juridische relatie mee heeft. Waar nog mogelijk hebben leden een concert bezocht en hebben zij Phion bijgestaan. Ook met sponsors van lopende overeenkomsten is contact onderhouden zoals Unica, Rabobank Arnhem en Nijmegen en K+V.

In 2020 waren een aantal overeenkomsten aflopend en hebben we deze succesvol kunnen verlengen; een meerjarige overeenkomst met Dirkzwager Legal & Taks en Bömer Engineering BV. Met Diabolo is een barterdeal gesloten die bestaat uit het vernieuwen en uitbreiden van de ICT binnen de organisatie. Daarnaast zijn de overeenkomsten met Appeldoorn, Peutz, Regalis, Den Hartog Heuff Notarissen en Van 't Hof Schoonmaak BV verlengd. Ook Agfra Holding BV heeft de sponsorovereenkomst met een jaar verlengd. Daarnaast zijn er een aantal overeenkomsten niet verlengd, zoals met PCI en Perplex. Er is afgesproken met hen dat de warme relatie onderhouden wordt, maar vooralsnog niet herbevestigd middels een zakelijke overeenkomst.

Vanuit de zakelijke markt is het signaal gekomen dat er een behoefte is aan workshops met musici op verschillende thema's. De ontwikkeling van de workshops was al in gang gezet. Sinds het najaar van 2020 wordt geïnvesteerd in het geven van online workshops. Een aantal bedrijven en organisaties heeft hier reeds gebruik van gemaakt.

Stichting Vrienden van Phion

De transitie van beide oostelijke orkesten tot Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel in 2020 had ook gevolgen voor beide vriendenorganisaties. Bovendien had corona invloed op deze belangrijke startfase. Dat heeft ook voor de vorming van een gemeenschappelijke vriendenorganisatie tot vertraging geleid. Niettemin heeft de vriendenorganisatie, vergelijkbaar met het orkest, veerkracht getoond en daarmee enkele belangrijke stappen gezet.

De beide orkesten kenden een verschillende organisatievorm van de Vrienden. In Gelderland maakte deze deel uit van de orkestorganisatie, in Overijssel bestond een zelfstandige stichting die nauw met het orkest was verbonden. Eind 2019 is door vertegenwoordigers van beide vriendenorganisaties, gesteund door de bestuurder van Phion, besloten om in de nieuwe situatie te opteren voor een zelfstandige stichting, naar het Overijsselse model.

Deze opvatting is in de eerste helft van 2020 uitgewerkt en dat heeft medio 2020 geleid tot de formele oprichting van de Stichting Vrienden van Phion. Het bestuur van de Stichting bestaat uit twee Vrienden uit beide provincies en een drietal leden van het orkest, te weten de bestuurder en twee musici. Daarmee wordt de gewenste verbinding met het orkest gerealiseerd.

Het bestuur heeft in 2020 tweemaal (digitaal) vergaderd en daarnaast intensief mail overleg gehad; daarbij zijn enkele belangrijke besluiten genomen. Het eerste was om de Stichting Vrienden formeel tot stand te brengen en daarmee duidelijkheid te creëren voor de toekomstige situatie. Daarnaast was het

An American New Years Concert in Musis Arnhem

wenselijk om zo snel mogelijk de interne communicatie binnen de Stichting Vrienden tot stand te brengen en daarvoor noodzakelijke voorwaarden te realiseren.

De in Overijssel bestaande nieuwsbrief werd onder de vleugels van de nieuwe Stichting gebracht en een nieuwe redactiecommissie werd samengesteld uit musici en vrienden van beide voormalige orkesten. Bij de aanvang van het concertseizoen 2020-2021 werd met de nieuwe nieuwsbrief, die negenmaal per jaar uitkomt, gestart. In het verlengde daarvan is ook de publieke presentatie van de Stichting Vrienden op de website van het orkest een punt van aandacht geweest. Ook de nieuwe, gezamenlijke activiteitencommissie kwam tot stand. Binnen de commissie zijn meerdere activiteiten ten behoeve van de Vrienden voorbereid; helaas maakte corona de uitvoering daarvan tot dusver onmogelijk.

Verder zijn de volgende onderwerpen, gericht op de concretiseren van positie en rol van de Stichting Vrienden van Phion aan de orde geweest:

- In verband met de huidige onzekere en onvoorspelbare omstandigheden vanwege het coronavirus is besloten niet te veel veranderingen in te voeren. Er is thans sprake van verminderde betrokkenheid en gevoel van 'onthemding' in de kring van Vrienden. Daarom is besloten de in beide provincies tot dusver bestaande situatie voorlopig te continueren en in de eerste helft van 2021 tot concretisering te komen.
- Daarnaast worden voorbereidingen getroffen om, in de loop van voorjaar 2021 een extra impuls te realiseren naar Vrienden (en vast publiek) gericht op het wederom aanhalen/versterken van de band tussen orkest en Vrienden.
- In het verlengde daarvan wordt ook nagedacht over wervingsactiviteiten. Als uitvoering daarvan wordt onder meer gedacht aan kleinschalige concerten in een groot aantal gemeenten.

Als laatste punt is vermeldenswaard dat begin 2021 duidelijkheid komt over de financiële startpositie van de Stichting Vrienden; op basis daarvan kan ook verder worden gesproken over de daadwerkelijke ondersteuning van activiteiten van het orkest.

Leden bestuur

Peter IJzerman	Voorzitter, Overijssel
Marian Louppen	Vicevoorzitter, Gelderland
Jacco Post	Bestuurder Phion
Jard Baljet	Gelderland
Jan Boom	Overijssel
Erik Olsman	Musicus
Sigurd Smit	Musicus

Leden Activiteitencommissie

Marian Louppen	Voorzitter, Vriend Gelderland
Liesbeth van der Hart	Vriend Overijssel
Bert Klaver	Vriend Overijssel
Jan de Lange	Vriend Overijssel
Janny Mezach	Vriend Overijssel
Peter van der Neut	Vriend Gelderland
Melanie Jansen	Musicus

Leden redactie VriendenNieuws:

Jan Schukkink	Hoofdredacteur, Vriend Overijssel
Gijs Bikker	Vriend Gelderland
Aafke Feenstra	Vriend Overijssel
Rebecca Fransen	Musicus
Kirsten Jeurissen	Musicus
Marte Straatsma	Musicus

Aantal Vrienden per 31-12-2020

50 Mecenassen	(vanaf €500 per jaar)
62 Boezemvrienden	(€150 per jaar)
1.124 Vrienden	(€40 per jaar)
530 Vrienden	(vanaf €60 per jaar)

Vastgesteld op 22 maart 2021 namens het bestuur van de Stichting Phion,

De heer J. Post, bestuurder

Instemming per mail op 22 maart 2021 en namens de Raad van Toezicht van de Stichting Phion getekend,

De heer mr. M. Boumans MBA MPM, voorzitter

Activiteitenverslag

2.1. Dirigenten, repertoires, solisten

De start van 2020 wordt gemarkeerd door twee feestelijke nieuwjaarsconcertprogramma's. Deze worden in de twee vestigingsplaatsen parallel voorbereid om vervolgens alle vaste speelplaatsen in het landsdeel in dezelfde periode van feestelijke nieuwjaarsconcerten te kunnen voorzien: Per-Otto Johansson dirigeert een Amerikaans programma met werken van Gershwin, Korngold en Rodgers en Thomas Jung neemt het programma met Franse en Italiaanse opera-aria's en (na de pauze) een grote selectie uit Tsjajkovski's Zwanenmeer voor zijn rekening.

De verdere beoogde programmering van 2020 bestrijkt de volle breedte van het symfonische repertoire, van groot-symfonisch en eigentijds tot kamerorkest en barok, rekening houdend met de verschillende zaalgroottes en publiekswensen in het omvangrijke speelgebied.

Zoals gepland vóór de uitbraak van corona

Het groot-symfonische repertoire

Het groot-symfonische repertoire (inzet van zo veel mogelijk musici uit beide standplaatsen) is onder meer vertegenwoordigd met een Mahler-programma onder leiding van Ben Glassberg; met delen uit de Tweede, Vierde en Tiende Symfonie als live gespeelde soundtrack bij de film 'The Echo of Being' van Lucas van Woerkum.

In het voorjaar staat Otto Tausk voor het orkest in een Frans-Russisch programma met werken van onder andere Debussy, Ravel en Stravinsky.

Na de zomer keert Tausk terug voor een programma met onder meer de derde Symfonie van Górecki.

En in de weken voor kerst staan onder zijn leiding werken van Mahler, Diepenbrock en Wagenaar op het programma. Voor de vertolking van Bruckners Zevende Symfonie is specialist Günter Neuhold aangetrokken.

Het klassieke repertoire

Uit het klassieke repertoire zijn onder andere Beethovens Vioolconcert en Vierde Symfonie, Mozarts Sinfonia concertante (viool/altviool) en Symfonie nr. 29 geselecteerd, alsmede Schuberts Vijfde Symfonie.

Het romantische repertoire

Het geprogrammeerde romantische repertoire is onder meer afkomstig uit het oeuvre van Brahms (Eerste en Tweede Symfonie, Klarinetsonate geïnstrumenteerd door Berio), Schumann (Celloconcert), Sibelius (Tweede Symfonie), Smetana ('Ma Vlast'), De Falla (Nachten in Spaanse tuinen), Fauré (Pelléas et Mélisande), Liadov (Betoverde Meer) en Tsjajkovski (Vijfde Symfonie).

Het Barokrepertoire

Het Barokrepertoire staat op de lessenaars in het door blokfluitist Erik Bosgraaf geleide programma met werk van Bach, Telemann en Vivaldi en bij diverse (hoofdzakelijk Bach) oratoriumbegeleidingen van koren in Gelderland en Overijssel. De jaarlijkse Matthäus-uitvoering in coproductie met de Stichting Twentse Matthäus Passion staat in 2020 onder leiding van specialist Jos van Veldhoven. Daarnaast ontwikkelt een ensemble van Phion-musici samen met het Muziekcentrum Enschede een serie kleinschalige Bach-concerten.

De twintigste en eenentwintigste eeuwse componisten op het programma zijn onder meer:

- Britten (Four Sea Interludes)
- Bernstein ('Halil' voor fluit en orkest)
- Stravinsky (Vuurvogel)
- Prokofjev (Derde Pianoconcert, Vijfde Symfonie)
- Joep Franssens (herziene versie van zijn Pianoconcert)

Bovendien staat de wereldpremière van Guillaume Connessons 'In Memoriam Eduard van Beinum' geprogrammeerd en dirigeert Wayne Marshall een programma met werken van Bernstein en Gershwin.

Naast de reeds genoemde dirigenten zijn onder andere ook de volgende dirigenten uitgenodigd om met hun expertise een specifieke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van Phion als jong collectief:

- Bas Wiegers
- Sascha Goetzel
- Massimo Quarta
- James Feddeck
- Ryan Bancroft
- Tung-Chieh Wang
- Michał Nesterowicz

Bewust is bij het aantrekken van **solisten** gekozen voor een sterke vertegenwoordiging van Nederlands talent, zoals daar zijn:

- ▶ Ralph van Raat
- ▶ Rosanne Philippens
- ▶ Aidan Mikdad
- ▶ Rick Stotijn
- ▶ Erik Bosgraaf
- ▶ Christianne Stotijn
- ▶ Thomas Beijer
- ▶ Frederieke Saeijs
- ▶ Ella van Poucke

Zoals uitgevoerd ná uitbraak van corona

Naar aanleiding van de landelijke overheidsmaatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus zijn alle geplande activiteiten voor de periode 13 maart tot 1 juli geannuleerd.

Maar onze musici en stafmedewerkers zitten nooit bij de pakken neer. Nadat de eerste schrik voorbij was, ontstonden allerlei kleinschalige en online-initiatieven onder het motto 'Phion laat van zich horen'.

Een aantal voorbeelden van activiteiten van 'Phion laat van zich horen';

- ▶ Zo is Aria 'Aus Liebe will mein Heiland sterben' uit de Matthäus-Passion met sopraan Johannette Zomer, begeleid door drie musici van Orkest van het Oosten en Het Gelders Orkest en live opgenomen in het Wilminkheater te Enschede.
- ▶ Hebben ensembles gespeeld bij verpleeg- en verzorgingshuizen.
- ▶ Heeft de concertmeester een Spotify-lijst op social media geplaatst.
- ▶ Hebben we als alternatief voor het Groot Gelders Orkest (een project met amateurs) een online-coaching verzorgd voor degenen die zich hadden aangemeld.
- ▶ Is er met film gemaakt in het kader van de bevrijding 75 jaar geleden.

Al deze activiteiten zijn zoveel mogelijk gedeeld op social media, zodat zoveel mogelijk mensen konden meegenieten.

Er zijn in korte tijd veel initiatieven ontwikkeld, zowel online als live (binnen de mogelijkheden van de geldende regelgeving). Daarmee is een groot aantal trouwe bezoekers, alsmede geïsoleerde ouderen bereikt.

Na goedkeuring van een protocol door de twee Veiligheidsregio's ontstond eerst ruimte om in juni weer te repeteren in beide standplaatsen en door het verruimen van landelijke maatregelen per 1 juli, ook om weer concerten te geven.

In de eerste anderhalve week van juli werden in totaal zes kleine concerten (met werk van Haydn

en Stravinsky) voor een beperkt publiek gegeven in Arnhem en Enschede. Bovendien werd onder leiding van Otto Tausk aan een opname gewerkt, zodat de artistieke continuïteit ook zonder aanwezigheid van publiek gewaarborgd blijft. Alle repertoire moest worden aangepast naar het maximaal aantal plaatsbare musici op het podium op anderhalve meter afstand van elkaar. Dit betekende in de meeste gevallen een maximum van 45 musici en dus het wegvallen van het groot-symfonisch repertoire. Ook moest de vorm van het concert worden aangepast naar een programma (zonder pauze) van maximaal vijf kwartier. Aan het eind van het jaar werd het aantal musici zelfs tot dertig beperkt, en moesten de programma's opnieuw worden aangepast.

Een aantal voorbeelden van aanpassingen in het programma, waardoor programma's toch nog door konden gaan voor publiek:

- ▶ In het seizoen openingsprogramma onder leiding van de chef-dirigent Otto Tausk kon de première van Joep Franssens' Pianoconcert behouden blijven, maar werd de Derde Symfonie van Górecki vervangen door de Eerste Symfonie van Beethoven. Het debuut van Tausk als chef-dirigent werd door de nationale pers enthousiast ontvangen.
- ▶ In het programma onder leiding van Michał Nesterowicz verzorgden Phion-koperblazers de opening, speelde Soyoung Yoon het Vijfde Vioolconcert van Mozart in plaats van Sjostakovitsj's Eerste en klonk niet de Vijfde van Prokofjev maar Ligeti's Concert Romanesc.
- ▶ Componist Anthony Fiumara kon voor de wereldpremière (in oktober) van zijn opdrachtcompositie de instrumentatie nog aanpassen naar het maximale aantal beschikbare musici.
- ▶ Composities van Johan Wagenaar en Alphons Diepenbrock in het decemberprogramma van Otto Tausk konden worden vervangen door kleiner bezette werken van Bruckner en Richard Strauss en voor enkele Des Knaben Wunderhorn-Lieder van Mahler werd een kleinere instrumentatie gebruikt.
- ▶ In het Amerikaanse programma met Wayne Marshall als dirigent en pianosolist werd in plaats van de symfonische versie de 'jazzband-versie' van Rhapsody in Blue van George Gershwin gespeeld.

Voor alle programma's geldt dat de oorspronkelijke solisten en dirigenten konden worden gehandhaafd en dat in goed overleg met hen aanpassingen in de programma's zijn gevonden, zo veel mogelijk passend binnen de oorspronkelijke opzet, voor de beoogde doelgroep en gelegenheid. Ook met deze aanpassingen bleef het mogelijk om repertoire uit alle stijlperiodes in de programma's op te nemen: van Mozart en Beethoven tot Mahler en Bruckner en van Bach tot Fiumara.

Live versus online

Vanuit de overtuiging dat er geen echte vervanger is voor de live beleving van symfonische uitvoeringen, zijn alle mogelijkheden benut om live voor publiek te blijven spelen. Daarnaast zijn er van enkele programma's registraties gemaakt die via online media zijn aangeboden aan het publiek. Het inauguratieconcert van Otto Tausk als chef-dirigent werd live gestreamd.

In de periodes van (bijna-)lockdown is er door orkestmusici en stafleden een groot aantal kleinschalige initiatieven ontwikkeld, zowel online als live (binnen de mogelijkheden van de geldende regelgeving). Daarmee is een groot aantal trouwe bezoekers en geïsoleerde ouderen bereikt.

Enkele voorbeelden:

- ▶ In samenwerking met het Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede zijn enkele korte ensemble-optredens opgenomen en via 'WME-TV', de Phion-website en andere digitale kanalen verspreid.
- ▶ Ensembles speelden bij vele Gelderse en Overijsselse verpleeg- en verzorgingshuizen.
- ▶ Ter gelegenheid van 75 jaar Bevrijding is er een film gemaakt waaraan diverse Phion-ensembles en Eric Corton bijdragen leverden.

Alle activiteiten zijn zoveel mogelijk gedeeld op social media.

Ensembles

Phion kent bovendien een dozijn kleinere ensembles waarin Phion-musici zich verenigen om een divers repertoire ten gehore te brengen. Zo zijn er onder andere een koperseptet, strijktrio, blaaskwintet, contrabasensemble, trompetkwartet, kamermuziekcollectief en een ensemble voor lichte muziek regelmatig actief. De ensembles ontwikkelen deels een eigen programmering en reageren op vragen uit de markt en uit het sociaal domein.

Diverse live en online initiatieven van deze vaste ensembles, individuele musici en ad hoc ensembles voorzagen in het bijzonder tijdens de eerste lockdown in een grote behoefte. Voor het zelf ontwikkelen van kleinschalige projecten voor speciale doelgroepen of van programma's met een bijzonder concept kunnen musici of (nieuwe) ensembles een beroep doen op de gereserveerde uren in hun Persoonlijke Portefeuille.

Enkele voorbeelden uit 2020:

- ▶ Een strijktrio ontwikkelde in samenwerking met de stadsdichter van Arnhem een speciaal programma voor een coronaproof zomers buitenconcert in een openluchttheater.
- ▶ Een flexibel ensemble van 4 tot 12 musici werd geformeerd en ontwikkelde in overleg met tehuizen voor ouderen speciale programma's voor deze doelgroep.
- ▶ Enkele musici met bijzondere affiniteit met het barokrepertoire verenigden zich in een ensemble en ontwikkelden in nauwe samenwerking met het Muziekcentrum Enschede een aansprekende barokserie.

Concert Ouder worden met Eric Corton met pianiste Daria van den Bercken

2.2. Bijzondere projecten

In oktober en november konden twee bijzondere producties in iets aangepaste vorm doorgang vinden.

De concertformule Classsh

Een confrontatie tussen het klassieke symfonieorkest en de sfeer van een popconcert. Deze concertformule werd doorontwikkeld en kreeg onder leiding van Jamie Phillips vijf uitvoeringen in Enschede, Zwolle, Deventer, Nijmegen en Apeldoorn. Presentator en singer-songwriter Rob Dekay gidste het publiek in dialoog met de dirigent en de dj's Bas Amro, Rafaël Leeuwis en Paul van 't Veer door de verschillende muzikale werelden. Op het programma stonden onder andere 'Law of motions' van Anthony Fiumara (wereldpremière), Pärt's 'Fratres' en 'Too hot toccata' van Kernis. In november reflecteerde journalist Eelco Bosch van Rosenthal op de verkiezingen in de Verenigde Staten aan de hand van composities van Amerikaanse componisten, waaronder Barber en Copland.

Kerstshow

In december moest de gebruikelijke medewerking van Phion aan de door het Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede geproduceerde uitvoeringen van een cross-over Kerstshow, noodgedwongen worden gereduceerd tot de inbreng van een ensemble. In plaats van een reeks uitvoeringen vond er een registratie plaats.

Op grond van de overheidsmaatregelen moesten onder meer de volgende bijzondere projecten worden geannuleerd:

- Een programma rondom 75 jaar Vrijheid met Eric Corton.

- De reeks uitvoeringen van het Mahler-programma met de film 'The Echo of Being' van Lucas van Woerkum.
- Een operaprogramma in samenwerking met de Nederlandse Reisopera in het Concertgebouw Amsterdam.
- De laagdrempelige openluchtconcerten die in de zomermaanden in beide provincies geprogrammeerd stonden. Dit betrof onder andere de manifestatie Kunst in het Volkspark in Enschede, enkele concerten met Jett Rebel in Gelderland en een slotgrachtconcert bij kasteel De Haere in Olst.
- Het geplande 'High wine' concert op het Twentse landgoed De Wilmersberg met mezzosopraan Tania Kross en violist Daniel Rowland.
- In plaats van live medewerking van het orkest aan 'Bridge to Liberation Experience' werden opnames aangeleverd van twee Phion-ensembles.

2.3. Podia

Met alle zalen, en uiteraard met de standplaatszalen in het bijzonder, is intensief overleg geweest over zowel de aanpassingen in de programma's als over de protocollen om repetities en concerten voor en achter de schermen veilig te laten verlopen. Het goede overleg met alle zalen heeft ertoe geleid dat overal in gezamenlijkheid het maximale is gedaan om zo veel mogelijk publiek zo goed mogelijk te blijven bereiken.

Hoofdpodia

In de standplaatsen Arnhem en Enschede vinden bijna alle repetities en een groot aantal concerten plaats. In andere vaste speelplaatsen met grote podia zoals Nijmegen, Apeldoorn, Zutphen, Doetinchem,

Classsh in Theater De Spiegel in Zwolle

Zwolle en Deventer worden abonnementsconcerten, familieconcerten en 'losse' concerten in symfonische bezetting gegeven. Met deze hoofdpodia vindt zowel bilateraal als gezamenlijk overleg plaats over inhoud en kwantiteit van het symfonisch aanbod, in het bijzonder over het bereiken van nieuwe publieksgroepen met (deels gezamenlijk te ontwikkelen) andere formats en presentatievormen.

In coproductie met Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede werd een Bach-serie ontwikkeld, waarin een Phion-ensemble met medewerking van gast- en eigen solisten verschillende facetten van Bachs oeuvre belichtten. Dit vijfstuk werd ook in Zwolle geprogrammeerd.

Kleinere podia

Speciale producties in kamerorkestbezetting werden ontwikkeld voor kleinere podia in het verzorgingsgebied, waaronder het Hoftheater Raalte, Cultura Ede en Parkgebouw Rijssen. Voorbeelden daarvan zijn de drie programma's waarin violiste Carla Leurs, hoboïst Alexei Ogrintchouk en blokfluitist Erik Bosgraaf zowel soleerden als de muzikale leiding hadden.

2.4. Samenwerking

Phion werkt samen met veel verschillende samenwerkingspartners. We hebben een overzicht gemaakt van onze partners, en lichten hieronder een aantal toe.

Nederlandse Reisopera

Phion begeleidt per seizoen twee producties van de Nederlandse Reisopera (NRO). Op de avond van de generale repetitie van Smetana's 'Bruid verkocht!' ging de eerste lockdown in. Daarmee verviel de tournee van deze NRO-productie onder leiding van Ed Spanjaard, met Phion in de orkestbak. Ook cancelde de NRO zijn productie van Rameau's 'Les Indes galantes', die door Phion begeleid zou worden. Wel kon in coproductie met de NRO de school- en familievoorstelling 'Hans en Grietje' nog worden ontwikkeld.

Muziekkwartier Enschede

Behalve met de NRO werkt Phion ook samen met de andere professionele cultuurinstellingen in het Muziekkwartier Enschede: naast de NRO en Phion zijn dit Kunstenschool Kaliber, het ArtEZ Conservatorium, Metropool en het Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede. Met het Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede vindt afstemming en samenwerking plaats op het gebied van programmering, marketing en educatie. Tevens maken wij elk jaar samen de cross-over productie Christmas Night.

De partijen van het Muziekkwartier Enschede hebben tevens samen met de gemeente Enschede een huisvestingsplan gemaakt voor de 'Huiskamer van de Stad', waaraan waarschijnlijk ook de Openbare Bibliotheek zal deelnemen. De definitieve besluitvorming over dit plan is in verband met corona uitgesteld.

Nederlandse Reisopera productie Bruid verkocht

Samenwerkingspartners/-verbanden

Phion en Oostpool

ArtEZ-conservatoria

In het kader van de samenwerking met de ArtEZ-conservatoria van Arnhem, Enschede en Zwolle lopen gekwalificeerde studenten stage bij de symfonische producties van Phion. Studenten met als hoofdvak Docent Muziek assisteren bij educatieve producties van het orkest en er vindt uitwisseling van docenten en musici plaats.

Lauwersgrachtalliantie

De Lauwersgrachtalliantie is een samenwerkingsverband van Introdans, Toneelgroep Oostpool, Musis|Stadstheater Arnhem, Phion, de Gemeente Arnhem en de Provincie Gelderland. Het doel is om samen een (nog) meer divers publiek te bereiken om (nog) meer mensen te laten genieten van cultuur in hun directe omgeving. Collectieve producties en programmering en kennisdeling zijn de instrumenten van de alliantie. Door corona kon een in november geplande gezamenlijke productie helaas niet doorgaan. In 2020 heeft de gemeente Arnhem een principe besluit genomen inzake de huisvesting van de alliantie waarbij in het Stadstheater repetitieruimte en kantoren voor de gezelschappen komen.

Introdans

Met Introdans werkte Phion samen in de productie 'Icoon: 80 jaar Lucinda Childs', die in februari in de theaters te zien was. Ryan Bancroft dirigeerde daarin werken van onder andere Ten Holt en Einaudi.

Amateurkoren

Een aantal grote amateurkoren uit beide provincies doet jaarlijks een beroep op het orkest voor het verzorgen van de orkestbegeleiding in hun uitvoeringen. In 2020 vervielen echter de meeste kooruitvoeringen als gevolg van de corona-beperkingen.

Stichting Twentse Matthäus Passion

Ook de jaarlijkse coproductie met de Stichting Twentse Matthäus Passion voor de uitvoering van de Matthäus in Enschede en Oldenzaal, die dit jaar door Jos van Veldhoven geleid zou worden, moest om die reden worden afgelast.

Orkest de Ereprijs

Orkest de Ereprijs en Phion werkten als RKST21 samen om werken uit te voeren van aanstormende componisten en van middelbare scholieren die deelnemen aan het Ereprijs compositieproject. Er vonden twee uitvoeringen plaats, in Arnhem en Apeldoorn. De Arnhemse editie stond in het teken van een festival rond Louis Andriessen.

Phion Academy

De activiteiten van de Phion Academy (in samenwerking met het Nationaal Jeugdorkest/Jeugdorkest Nederland) moesten dit jaar – in verband met de fysiek beperkte ruimte voor musici op het podium – noodgedwongen worden beperkt. Het leertraject voor talentvolle aankomende orkestmusici omvat normaal gesproken een volledig concertseizoen waarin de geselecteerde kandidaten deelnemen aan repetities en concerten en gecoacht worden door orkestmusici.

80 jaar Lucinda Childs

2.5. Educatie en participatie

Phion heeft in 2020 wederom zoveel mogelijk (school) kinderen, hun families en amateurmuzikanten uit Gelderland en Overijssel een rijke leeromgeving kunnen bieden, waarin symfonische muziek en het werk van orkestmusici centraal stonden.

Niet vanuit een marketing-oogpunt, maar vanuit een sterke intrinsieke motivatie om onze passie en liefde voor klassieke muziek te delen en iedereen onze maatschappelijke meerwaarde te tonen. Het was een bijzonder jaar dat in het teken stond van verbinding, flexibiliteit, kennisdeling en inclusie. We lichten de educatieprojecten in kaders toe, gaan in op een aantal andere ontwikkelingen en sluiten af met een kader over cultuurparticipatie voor ouderen.

Digitalisering nieuw leskanaal

We hebben een **nieuw leskanaal** geopend in 'LessonUp' en daarin **90 muzieklessen** gemaakt en online gezet. Dit betreffen themalessen (onder andere Kinderboekenweek en feestdagen), algemene lessen over klassieke muziek, het orkest en haar instrumenten. Een overzicht en instructies voor **30 creatieve energizers**, plus voorbereidende lessen voor schoolconcerten en de leerlijn 'De kracht van muziek' met daarin alle leerdoelen van de SLO-leerlijn Muziek. Deze lessen werden totaal 13.108 keer bekeken. Onze **klassieke muziek kalender 'Alle dagen klassiek'** is voortgezet met een luisteropdracht voor elke dag (213 totaal in 2020). Hier is tot nu toe in 2020 door 12.576 leerkrachten en activiteitenbegeleiders 47.404 keer gebruik van gemaakt. Onze lessen in muziekmethode 123-zing zijn 6.386 keer gebruikt in de muziekles. Een enorm bereik als je bedenkt dat aan elke les gemiddeld 28 leerlingen meedoen. We zijn trots op dit

Première met Reisopera: familie- en schoolconcerten 'Hans en Grietje'

We hebben in samenwerking met de Nederlandse Reisopera het gloednieuwe familie- en schoolconcert 'Hans en Grietje' met **voorbereidend lesmateriaal** ontwikkeld. Toen de première op 17 oktober door coronamaatregelen niet door kon gaan, hebben we alle zeilen bijgezet om alsnog op die dag een videoregistratie te maken en een trailer te laten monteren. We hebben heel bewust gekozen om de registratie niet online te zetten, omdat we leerlingen de live ervaring gunnen. Wanneer scholen op voorhand horen dat er een video beschikbaar is, bestaat de kans dat zij zich eerder afmelden omdat ze het eenvoudig op het digibord kunnen kijken (zonder de logistieke uitdaging om naar het theater te komen). De première heeft uiteindelijk plaatsgevonden in Concordia Enschede op 22 november (lees de recensie: **'Heks zet luie Hans en Grietjes op dieet'**).

Veel schoolconcerten werden, ondanks enthousiasme van leerkrachten en cultuur coördinatoren, last-minute afgebeeld wegens beleid van onderwijskoepels om geen reisbewegingen met leerlingen te maken en het risico op besmetting te groot was om per klas leerlingen tien 'rijouders' in te zetten. De acht familieconcerten en dertien schoolconcerten zullen (voor een tweede keer) in overleg met de theaters worden verplaatst naar voorjaar 2021.

The screenshot shows the LessonUp platform interface. On the left, a sidebar lists various educational resources. The main window displays a lesson titled 'Energizers Onderbouw PO'. The lesson details include the title 'Bewegen op ritmes!', a subtitle 'Ritme en muzikaliteit', and a duration of '5 minuten'. There is a progress bar indicating '4/45' and a star rating. The lesson is categorized under 'Kunstzinnige oriëntatie', 'Muziek', and 'Basisschool'. The interface also shows a 'Start les' button and a 'Bewaar' button. The lesson content includes an 'Introductie' section and an 'Instructies' section.

Bonhoefferproject en 'De Wereld van Peer'

Daarnaast werken we met de Nederlandse Reisopera samen aan een project voor Voortgezet Onderwijs met het Bonhoeffer College te Enschede, waarbij jongeren zelf muziek en muziektheater maken, kennismaken met het maakproces bij de Reisopera en Phion en uiteindelijk zelf op het podium staan. Helaas kon door corona de afsluitende uitvoering niet doorgaan.

In 2020 is een start gemaakt met 'De Wereld van Peer': een participatieproject waarbij leerlingen van basisscholen in Gelderland en Overijssel samen met Phion musici een kindopera spelen. We focussen hierbij op scholen die vanwege hun locatie of om uiteenlopende andere redenen geen of weinig contact hebben met culturele instellingen op het gebied van klassieke muziek en muziektheater. Er bleek vanuit het basisonderwijs heel veel animo voor dit project. De dramaturgische en didactische uitgangspunten hebben we tijdens de lockdowns uitgewerkt, zodat er op dit moment een tekstschrijver en componist verder kunnen en hopelijk voor zomer 2021 een eerste pilot kan worden gedaan.

grote bereik, omdat hieruit de kwaliteit en gebruiksvriendelijkheid van ons materiaal blijken. We hebben een team aan leerkrachten dat het nieuwe lesmateriaal test en feedback geeft om deze nog beter te maken.

Amateurmuzikanten

Vanwege corona konden meerdere live amateurprojecten, waarbij amateurmuzikanten coaching

Familieconcerten 'Net FF Anders'

De flexibiliteit van onze afdeling en samenwerkingspartners resulteerde in mooie coronaproof alternatieven. Met acteur Joep Onderdelinden hebben we (in plaats van 'De Vuurvogel', die niet op het podium past met anderhalve meter afstand) een compleet ander familieconcert kunnen spelen met de toepasselijke titel 'Net FF Anders'. Een concert over helden die net even anders zijn, allemaal vreemde eenden in de bijt. De strijkers van Phion speelden ontroerende, vrolijke en spannende muziek van twee muzikale helden: Mozart en Sjostakovitsj. Zij waren ook 'net ff anders'; vreemde eenden in hun tijd. Alles tijdens het concert was 'net ff anders': slechts dertig kinderen/ouders publiek, presentator op een hoge scheidsrechterstoel en het orkest op anderhalve meter, maar iedereen genoot van live muziek en de betekenisvolle boodschap: om 'vreemde eenden' en vreemde situaties te omarmen.

van musici krijgen en samen een projectorkest vormen, helaas niet doorgaan. Waaronder het Phion Projectorkest en Jeugd Play-inn's voor Corrente in Nijmegen. In januari hebben onze musici wel nog coaching kunnen geven aan Arnhem Sinfonietta.

Om die reden hebben we online coaching gegeven aan amateurmuzikanten in Gelderland en Overijssel (waarvan velen eigenlijk mee zouden doen aan ons HRFSTWND Projectorkest). We werken in samenwerking met KNMO en Musidesk een plan uit voor structurele (online en offline) coaching trajecten voor verenigingen in aanloop naar hun concoursen. We hebben een Music-minus-one concept uitgedacht

Familieconcerten 'Net FF Anders'

Uilskuiken

Met veel plezier en gepaste trots kijken we terug op twee weken met school- en familieconcerten Uilskuiken in februari 2020. Samen met drie poppenspelers van Theater Gnaffel en een muziektolk gaven we 14 concerten in Overijssel en Gelderland voor 8351 bezoekers (gezinnen, leerlingen en leerkrachten uit het basis- en speciaal onderwijs).

Ons voornaamste doel was om slechthorende, dove en horende kinderen samen de kracht van muziek/theater laten ervaren. Alle kinderen kennis te laten maken met gebarentaal, professioneel poppentheater en een professioneel symfonieorkest in een grote concertzaal. Op een manier die blijvende indruk maakte, die de kinderen aansprak, hen actief betrok, met elkaar verbond (door middel van zang, dans en gebaren) en die van hoge kwaliteit was. Kinderen leerden in de klas en tijdens workshops gebarentaal door middel van het Uilskuikenlied dat ze tijdens het concert een aantal keer konden meezingen en meegebaren. Honderden kinderen die samen een lied zingen/gebaren zorgde voor een gevoel van saamhorigheid en trots; niemand werd buitengesloten.

Onze droom om elk kind de muziek en het verhaal te laten ervaren is uitgekomen. De voorstelling en voorbereidend lesmateriaal is door de scholen zeer positief beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 8,6. De aandacht voor doven en gebarentaal in het lesmateriaal en tijdens de voorstelling heeft leerlingen in het regulier onderwijs meer kennis en begrip gegeven voor dove en slechthorende mensen. Leerlingen in het speciaal onderwijs en slechthorende en dove gezinnen waren zichtbaar onder de indruk hoe gebarentaal was geïntegreerd in de voorstelling en hoe zij als gelijkwaardig publiek het concert konden bezoeken; ze hoefden qua zitplaatsen geen rekening te houden met het bereik van de ringleiding of zichtlijnen voor de tolk. Een dove leerling van de Dr. Bosch school uit Arnhem kon niet geloven dat de vele andere schoolklassen in de zaal allemaal horende leerlingen waren en vroeg zichtbaar ontroerd: 'Zij zijn niet doof? Dus ze hebben allemaal speciaal voor ons gebaren geleerd?!'. We hebben heel veel hartverwarmende reacties ontvangen. De dankbaarheid van alle betrokkenen kan nauwelijks ooit groter en overtuigender zijn geweest.

*Bekijk de **aftermovie Uilskuiken** die is gemaakt rondom de school- en familieconcerten.*

waarbij amateurs mogelijkwerwijs solo's kunnen spelen bij concertopnames van Phion. We hebben in overleg met Rijnbrink, Cultuur Oost en cultuurcoaches een plan gemaakt voor online masterclasses voor amateurs. De animo voor dit project is overweldigend, eind december hadden we al binnen korte tijd 75 deelnemers, en aanmeldingen blijven binnenstromen.

Adoptietraject Phioniers

We hebben een adoptietraject voor basisonderwijs uitgewerkt en uitgezet onder de titel **Phioniers**. Phioniers zijn scholen met een speciale band met het orkest. Scholen die liever geen los project afnemen, maar gaan voor meer continuïteit in de muzikale ontwikkeling van leerlingen.

Deskundigheidsbevordering basisonderwijs, Pabo's en kunstvakonderwijs

We hebben online workshops gegeven aan Pabo-studenten en conservatoriumstudenten, zodat ook zij met dit lesmateriaal konden werken. De online workshops voor leerkrachten hebben we vanwege de tweede lockdown moeten verplaatsen naar 2021. Twee studenten van de opleiding Docent Muziek konden onder begeleiding van Phion afstuderen, waarvan één student bij project 'Uilskuiken'. Twee stagiaires van de HAN hebben onder begeleiding lesmateriaal ontwikkeld voor schoolconcert 'Hans en Grietje'.

Expertise uitwisseling

We zijn continue met alle stakeholders in gesprek geweest over hoe we amateurs en het onderwijs kunnen blijven ondersteunen. We hebben meegeholpen en input geleverd voor vijf CmK (Cultuureducatie met Kwaliteit) aanvragen en uitvoerig gesprekken gevoerd met Meer Muziek in de Klas (onder andere Twente, Salland en de kop van Overijssel en Arnhem). In de lopende CMK-trajecten heeft ons orkest een bijdrage geleverd aan de deskundigheidsbevordering van leerkrachten en intervisie met collega educatie-medewerkers. Hierbij hebben we een focus gelegd op kennisdeling op het gebied van inclusie (waar een van onze medewerkers zich in specialiseert).

Cultuurparticipatie voor ouderen

Met het programma 'Age Friendly Cultural Cities' (Fonds Cultuurparticipatie), worden steden aangemoedigd om actieve cultuurparticipatie voor ouderen te verbeteren en te stimuleren. In de Arnhemse variant 'Het bruist aan de Rijn' heeft Phion een bijdrage geleverd. Met ons project 'Muziek door het leven' zochten musici de verbinding op door ouderen te ontmoeten op dagbestedingen van verzorgingshuizen en door middel van allerlei werkvormen en concertjes samen in gesprek te gaan over de rol van muziek in hun leven (zowel offline als online). Het project is met een concert van het blaaskwintet van Phion in Muis afgesloten. De gesprekken en muziekbeleving zorgen voor betekenisvolle momenten: 'deze muziek is zo intens, het raakt mij en ik word stil van binnen'. De kracht van dit project is dat welzijnsorganisaties en culturele instellingen samenwerken. De ontmoetingen zullen we ook na dit project blijven

organiseren om cultuurparticipatie voor ouderen te blijven bevorderen, want waar een oudere zei: 'vroeger ging ik altijd naar het orkest, maar nu kan ik dat niet meer', hopen wij met deze ontmoetingen met hen in contact te blijven. **Bekijk de film via deze link** (aandeel van Phion is te zien vanaf 33:23 min).

Op het moment dat corona uitbrak startte Rozet (een cultureel centrum in Arnhem, gericht op cultuur, kennis en educatie) het project 'Arnhems Uurtje Cultuur' op. Een wekelijks programma waarin verschillende filmpjes vanuit verschillende disciplines worden samengevoegd en op YouTube worden geplaatst. Phion heeft in verschillende afleveringen een aandeel geleverd. Denk hierbij aan musici die vertelden over hun instrument, opnames van ensembles en het orkest. Op deze manier bleven we toch verbonden met de ouderen die aan huis gekluisterd waren. **Bekijk de aflevering van juni via deze link** (aandeel Phion vanaf 26:33 min.)

Middels zoombijeenkomsten hebben we meer dan ooit contact gehad met onze collega educatiemedewerkers van de Nederlandse Orkesten, Jeugdtheater in Oost-Nederland (Sonnevanck, Gnaffel, Kwatta, Tamtam), Nederlandse Reisopera en Introdans. We hebben kennis gedeeld over coronaproof alternatieven, plannen gemaakt voor samenwerking in de toekomst en in overleg met gemeentes en provincies gesproken over verbetering van de culturele infrastructuur van Oost-Nederland. We hebben ons met name hard gemaakt voor het belang van receptieve kunsteducatie en vervoer voor leerlingen naar theaters, concertzalen en musea.

Deze activiteiten zijn niet altijd even zichtbaar, maar wel heel wezenlijk voor onze relatie met onderwijspartners en amateurveld in Gelderland en Overijssel.

Concert Muziek door het leven

Verbetering relatie Cultuurlpunten

Juist deze periode hebben we ingezet op het verbeteren van contacten met alle steunpunten in Overijssel en Gelderland met als resultaat dat er nu een communicatieplan is met overzicht van alle wensen en behoeftes op het gebied van muziekonderwijs van alle basisscholen in Gelderland en Overijssel. Ook is hier **een flitsdocument** uit voortgekomen vanuit de wens van de cultuurlpunten om in één oogopslag te kunnen zien waar Phion de accenten legt in de doorlopende leerlijn en hoe zich dit uit in ons aanbod.

Ontwikkeling team Educatie & Participatie

Phion was in 2020 volop in ontwikkeling vanwege de fusie. We hebben heel veel werk verzet zoals harmonisering van allerlei zaken. Denk aan het in kaart brengen en harmoniseren van allerlei educatieve processen en projecten, prijsbeleid, evaluatiesysteem, nieuwe inrichting van de afdeling (aansturing, communicatie met MT, taakverdeling specialismen zoals amateursector en inclusie), nieuwe communicatieplannen/planning in overleg met alle cultuurlpunten, educatiebeleid met strategieën voor elke onderwijsvorm, compleet nieuwe website met daarop gedigitaliseerd lesmateriaal en compleet nieuw vormgegeven educatiebrochure.

We hebben in 2020 er alles aan gedaan om te zorgen voor onlinemateriaal, online-activiteiten (zoals repetitiebezoeken via Zoom) en daarnaast af te stemmen met alle partners, zodat zodra er weer meer mogelijk is, er prachtige plannen klaarliggen om uitgevoerd te worden.

Projecten die al gepland stonden en wegens corona moesten worden doorgeschoven zijn onder andere:

- ▶ Meedoe-concert 'Concert voor Rafiq',
- ▶ Kijkjes achter de schermen
- ▶ Raadselconcerten
- ▶ Voorstellingen 'Waar slaat het op?'
- ▶ 'Edu het Eendje'
- ▶ 'Het geluid van viooltjes'
- ▶ 'De Rivier'
- ▶ Educatieproject Kottenpark Lyceum, workshops 'Slagwerk en Ritme'
- ▶ Ontmoetingen bij dagbestedingen en verzorgingshuizen.
- ▶ HaFa-projecten
- ▶ Jeugd Play-inn's
- ▶ HRFSTWND-projectorkest
- ▶ Phion Projectorkest en academies

School- en familieconcerten Uilskuiken (6+) i.s.m. Theater Gnaffel

Jaarrekening

3.1. Balans 2020

B.2 Balans per 31 december 2020		2020	2019
Activa		€	€
Vaste activa			
1. Materiële vaste activa		267.067	301.901
2. Financiële vaste activa		666	-
Totaal Vaste activa		267.734	301.901
Vlottende activa			
3. Vorderingen		824.210	1.075.912
4. Liquide middelen		4.382.744	4.494.803
Totaal Vlottende activa		5.206.954	5.570.715
Totaal Activa		5.474.687	5.872.616
Passiva			
5. Totaal Eigen vermogen		3.887.862	4.108.364
6. Totaal Voorzieningen		111.394	76.610
7. Totaal Kortlopende schulden		1.475.431	1.687.642
Totaal Passiva		5.474.687	5.872.616
Solvabiliteitsratio		71,0%	70,0%
Current ratio		3,5	3,3

3.2. Exploitatierekening 2020

B.3 Exploitatierekening over 2020		2020	Begroting 2020	2019
		€	€	€
Baten				
Opbrengsten				
<i>Directe opbrengsten</i>				
1. a	Publieksinkomsten binnenland totaal	489.143	1.816.000	1.111.624
b	Publieksinkomsten buitenland totaal			-
	Totaal publieksinkomsten	489.143	1.816.000	1.111.624
2.	Overige inkomsten	183.100	192.000	383.938
3.	Sponsorinkomsten	129.825	271.000	58.000
	Totaal Directe opbrengsten	802.068	2.279.000	1.553.562
Subsidies / Bijdragen				
4.	Totaal Structurele subsidie OCW	7.971.469	7.925.000	5.165.979
5.	Totaal Structurele subsidie gemeente	190.601	161.000	111.603
5a.	Totaal Structurele subsidie provincie	1.900.000	1.900.000	633.666
6.	Totaal Overige (niet structurele) subsidies / bijdragen	600.730	242.000	964.924
	Totaal Subsidies / Bijdragen	10.662.800	10.228.000	6.876.172
	Totaal Baten	11.464.868	12.507.000	8.429.734
Lasten				
Beheerlasten				
7.	Totaal Beheerlasten personeel	1.680.367	1.331.380	1.098.530
8.	Totaal Beheerlasten materieel	712.700	580.000	552.552
	Totaal Beheerlasten	2.393.067	1.911.380	1.651.082
Activiteitenlasten				
9.	Totaal Activiteitenlasten personeel	8.017.536	8.822.620	5.681.362
10.	Totaal Activiteitenlasten personeel - Frictielasten			-
11.	Totaal Activiteitenlasten materieel	1.257.529	1.698.000	1.266.548
	Totaal Activiteitenlasten	9.275.065	10.520.620	6.947.910
	Totaal Lasten	11.668.132	12.432.000	8.598.992
	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-203.264	75.000	-169.258
12.	Totaal Vermogensbaten en -lasten	-17.237	-	1.506
	Exploitatiesaldo	-220.500	75.000	-167.752
Bestemming exploitatiesaldo		2020	2019	
		€	€	
	T.i.v. Algemene Reserve	-220.500	-93.849	
	T.g.v. Algemene Reserve		-	
	T.i.v. Bestemmingsfonds OCW		-73.903	
		-220.500	-167.752	
Structurele subsidie OCW als % van de totale baten excl. incidentele OCW-verstrekingen		72,0%	61,3%	

3.3. Algemene toelichting

Grondslagen voor de bepaling van het vermogen en het resultaat bij de jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig, qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. De subsidie van het ministerie van OCW is voorwaardelijk en er moet worden voldaan aan een aantal prestatie-eisen. Stichting Phion heeft de stellige verwachting dat de prestatie-eisen in het kader van de subsidie OCW worden behaald.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Phion bestaan voornamelijk uit het bevorderen van de beleving van live symfonische muziek.

Voorschriften jaarverslaggeving

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de voorschriften van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 hetgeen blijkt uit de indeling van de jaarrekening.

Vergelijkende cijfers

Tenzij anders vermeld, zijn de cijfers van 2019 vergelijkbaar met de cijfers uit de normbegroting. De cijfers 2019 betreffen 8 maanden Stichting Het Gelders Orkest (1 januari tot en met 31 augustus 2019) en 4 maanden Stichting Phion (1 september 2019 tot en met 31 december 2019). Dit is op aanwijzing van het ministerie van OCW.

Gelieerde organisaties

Stichting Symfonische Voorziening Landsdeel Oost: deze stichting heeft als doel het onderzoeken en waar mogelijk ten uitvoer brengen van een verregaande samenwerking en mogelijke integratie van Stichting Het Gelders Orkest en Stichting Orkest van het Oosten om daarbij op termijn te komen tot één symfonische voorziening. Deze Stichting is per 31 december 2019 opgeheven.

Stichting Remplaçanten Het Gelders Orkest: deze stichting heeft als doel het beschikbaar stellen van musici, dirigenten, solisten en andere medewerkers

aan Stichting Phion. Het voornemen bestaat om deze stichting in 2021 te hernoemen tot Stichting Remplaçanten Phion.

Stichting Remplaçanten Orkest van het Oosten: deze stichting heeft als doel het beschikbaar stellen van musici, dirigenten, solisten en andere medewerkers aan Stichting Phion. Deze stichting is in 2020 opgeheven.

De aan de Stichting Phion gelieerde Stichting HGO Fonds is niet in de consolidatiekring opgenomen. Dit om reden van het feit dat het bestuur van de Stichting Phion geen overwegende zeggenschap heeft in Stichting HGO Fonds.

De aan de Stichting Phion gelieerde Stichting Vrienden van het Orkest van het Oosten is niet in de consolidatiekring opgenomen. Dit om reden van het feit dat het bestuur van de Stichting Phion geen overwegende zeggenschap heeft in Stichting Vrienden van het Orkest van het Oosten.

Conform artikel 2.26 lid 6 van de regeling op het specifiek cultuurbeleid geldt dat de jaarrekening van een ontvanger van vierjaarlijkse instellings-subsidie vergezeld gaat van de jaarrekeningen van dochtermaatschappijen van de instelling als bedoeld in artikel 24a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Continuïteitsveronderstelling

De stichting heeft in het boekjaar 2020 te kampen met de gevolgen van het coronavirus. Dit heeft voor de rechtspersoon geresulteerd in een daling van de publieksinkomsten en additionele lasten. Op grond van het aanwezige weerstandsvermogen, getroffen maatregelen en kostenbesparingen en een incidentele extra subsidie vanuit het ministerie van OCW verwacht de stichting dat zij haar activiteiten kan blijven voortzetten. Daarnaast is de verwachting dat bestaande subsidies gehandhaafd zullen worden en dat er met de onderliggende prestatienormen coulant zal worden omgegaan door de subsidieverstrekkers. Om deze reden zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de stichting.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op strijkinstrumenten

wordt, met uitzondering van de contrabassen, niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde inclusief de transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Conform desbetreffende voorschriften in het 'Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen' en afspraken met het ministerie van OCW wordt het exploitatieresultaat voor een deel toegevoegd aan c.q. ten laste gebracht van het 'Bestemmingsfonds- en reserve OCW'. Het bestemmingsfonds deel wordt berekend naar rato van het aandeel subsidie OCW in het totaal baten exclusief de incidentele OCW subsidie.

Bestemmingsreserve

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen worden, met uitzondering van project-subsidies, in de exploitatierekening vermeld onder vermelding van de aard van de bestemming. Ook de besteding hiervan wordt afzonderlijk vermeld.

Indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden verwerkt in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en).

Indien in een volgend verslagjaar uit deze bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt geput, wordt deze besteding in de exploitatierekening als last verantwoord.

Het saldo van de exploitatierekening wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de exploitatierekening wordt vervolgens een specificatie van de verwerking van dit saldo opgenomen, waaruit blijkt hoe dit saldo is verwerkt in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Voorzieningen

Jubileumvoorziening

Er is een jubileumvoorziening gevormd voor personeelsleden die 25 en/of 40 jaar in dienst kunnen zijn. De uitkeringen zijn gebaseerd op de geldende CAO. In de voorziening wordt rekening gehouden met een blijfkans. De voorziening wordt naar rato opgebouwd tot aan de jubileumdatum. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde met een rekenrente van 3%.

Voorziening voor personeelsbeloningen

De stichting heeft een pensioenregeling, die wordt gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds (ABP). Daarbij worden de opgebouwde aanspraken steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de stichting en worden in de balans opgenomen als voorziening. Bij eindloonregelingen wordt een verplichting (voorziening) voor (coming) backservice opgenomen indien toekomstige salarisverhogingen op balansdatum reeds zijn toegezegd.

De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedraagt ultimo 2020 volgens opgave van het fonds 93,2 % en ultimo 2019 95,8%. Op basis van de uitvoeringsovereenkomsten heeft de stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies. Ultimo 2020 (en 2019) had de stichting derhalve geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

3.4. Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieresultaat

Algemeen

Als exploitatieresultaat is bepaald, het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde diensten en de exploitatie- en overige lasten over het jaar waarop zij betrekking hebben, tenzij anders is vermeld. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Baten

De baten worden overwegend gevormd uit ontvangen overheidssubsidies, sponsorgelden en recettes bij optredens, alsmede (culturele) fondsen en bijdragen van gelieerde partijen. De bedragen zijn na aftrek van eventuele belastingen en kortingen.

Eigen baten

Als baten uit concerten zijn verantwoord de bruto recettes dan wel garantiebedragen of uitkoopsommen van gespeelde concerten in het boekjaar. De overige eigen baten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Subsidies

De subsidies worden op basis van toezeggingen van subsidiënten toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden lineair berekend.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Bijzondere baten/lasten

Als bijzondere baten en lasten worden aangemerkt die inkomsten en uitgaven die niet gerelateerd zijn aan enig cultureel ondernemerschap.

3.5. Toelichting op de balans 2020

B.4 Toelichting op de balans		2020	2019
		€	€
Activa			
1. Materiële vaste activa			
Huisvesting		40.496	47.521
Inventaris		8.858	7.304
Software		18.249	29.609
Hardware		2.634	
Muziekinstrumenten		189.830	210.467
Vervoermiddelen		7.000	7.000
Totaal Materiële vaste activa		267.067	301.901
TOTAAL		267.067	301.901

Materiële vaste activa	Afschrijvings- percentage	Aanschaf- waarde ultimo 2019	Cumulatieve afschrijving ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2019
		€	€	€
Huisvesting	10%	220.671	-173.150	47.521
Inventaris	10-20%	167.968	-160.664	7.304
Automatisering	10-33%	467.705	-438.096	29.609
Muziekinstrumenten	0-33%	1.062.796	-845.329	217.467
TOTAAL		1.919.140	-1.617.239	301.901

Materiële vaste activa	Afschrijvings- percentage	Aanschaf- waarde ultimo 2019	Cumulatieve afschrijving ultimo 2019	Boekwaarde ultimo 2019
		€	€	€
Huisvesting	10%	220.670	180.174	40.496
Inventaris	10-20%	173.270	164.413	8.858
Software	10-33%	86.824	68.575	18.249
Hardware	10-33%	274.573	271.939	2.634
Vervoermiddelen	10-33%	70.500	63.500	7.000
Muziekinstrumenten	0-33%	944.053	754.223	189.830
TOTAAL		1.769.890	1.502.823	267.067

B.4 Toelichting op de balans / vervolg		2020	2019
		€	€
2.	Financiële vaste activa		
	Leningen	666	-
	Totaal	666	-
Alle persoonlijke leningen zijn ter financiering van de aankoop van een te bespelen eigen instrument.			
3.	Vorderingen		
3. 1	Debiteuren		
	Debiteuren	65.901	265.751
	Voorz dub debiteuren	-19.212	
	Totaal Debiteuren	46.688	265.751
3. 2	Belastingen en premies sociale verzekeringen		
	Totaal BTW rekeningen	67.186	50.497
	Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	67.186	50.497
3. 3	Overige vorderingen en overlopende activa		
	Totaal overige vorderingen en overlopende activa	710.335	759.663
De vordering Provincie Gelderland betreft nog 20% van de toekenning 1 september 2019 tot en met 31 december 2020.			
	Totaal Vorderingen	824.210	1.075.912
4.	Liquide middelen		
	Kas Enschede	1.112	353
	Kas Arnhem	959	959
	ABN Amro 45.75.25.541	22.948	
	SNS 8797.26.512	1.205	839
	SNS 8773856422 (St. Remplacanten)	28.548	24.502
	Rabo 3816.22.649	670.533	
	RABO 3664.592.131	3.322.232	3.495.555
	ABN 42.78.72.987	335.208	972.595
	Totaal Liquide middelen	4.382.744	4.494.803
Het beleggingsbeleid van Phion is zeer defensief. Momenteel worden de liquide middelen uitsluitend in rekening-courant bij de banken uitgezet.			
	Totaal Vlottende activa	5.206.954	5.570.715

B.4 Toelichting op de balans / vervolg		2020	2019
5.	Eigen vermogen	€	€
	Stichtingskapitaal	54	54
5A	Algemene Reserve		
	Saldo per 1 januari	3.579.452	3.423.950
	Samenvoeging		249.351
	Onttrekking bestemmingsreserves	-2.535.000	
	Bestemming exploitatie resultaat boekjaar	-220.500	-93.849
	Saldo per 31 december	823.951	3.579.452
	Bestemmings Reserve (toelichting onder paragraaf 3.11)		
1	Reservering HR beleid	550.000	
2	Reservering Artistieke Innovatie	300.000	
3	Reservering IT beleid	350.000	
4	Reservering Post Fusie	235.000	
5	Reservering Eigen risico B3	850.000	
6	Reservering vervangingreserve Materiële Vaste Activa	250.000	
	Saldo per 31 december	2.535.000	-
5B	Bestemmingsfonds OCW		
	Saldo per 1 januari		-
	Samenvoeging		73.903
	Bestemming exploitatie resultaat boekjaar		-73.903
	Saldo per 31 december		-
	Bestemmingsreserve frictiekosten		
	Saldo per 1 januari	528.857	116.982
	Samenvoeging	0	411.875
	Bestemming exploitatie resultaat boekjaar		-
	Vrijval naar algemene reserve		-
	Saldo per 31 december	528.857	528.857
	Totaal Eigen vermogen	3.887.862	4.108.364
6.1	Voorzieningen		
	Uitgestelde beloningen werknemers *)	111.394	76.610
	Totaal Voorzieningen	111.394	76.610
	*) De voorziening uitgestelde beloningen werknemers dekt de geschatte waarde van toekomstige verplichtingen uit hoofde van de cao tot betaling van gratificaties aan ultimo jaar in dienst zijnde werknemers vanwege het bereiken van een bepaalde anciënniteit in dienstjaren.		
7.	Kortlopende schulden		
7. 1	Crediteuren		
	Crediteuren	272.620	252.392
	Totaal Crediteuren	272.620	252.392
7. 2	Belastingen en premies sociale verzekeringen		
	Loonheffing	272.305	404.422
	Pensioenpremie	177.785	229.591
	Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	450.090	634.013
7. 3	Overige schulden en overlopende passiva		
	Vakantietoelage	253.039	246.950
	Eindejaarsuitkering	11.469	
	Verlofdagen	23.535	14.911
	Persoonlijk budget	177.824	147.685
	Te betalen lonen remplaceanten	27.707	70.372
	Te betalen netto lonen	21.386	
	Overlopende passiva	237.761	321.318
	Totaal Overige schulden en overlopende passiva	752.721	801.237
	Totaal Kortlopende schulden	1.475.431	1.687.642

De post overlopende passiva bevat ontvangsten voor concerten welke zijn doorgeschoven ivm Corona (o.a. War Requiem € 50.000, Classsh € 20.000 en het van Beinum project € 10.000.)

3.6. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidie

Bij brief van de Minister van OCW d.d. 20 september 2016, kenmerk 1057245 is toegezegd aan Stichting Het Gelders Orkest een subsidie voor de periode 2017-2020 van €14.488.908, exclusief eventuele loon- en prijscompensatie.

Bij brief van de Minister van OCW d.d. 20 september 2016, kenmerk 1057152 is toegezegd aan Stichting Orkest van het Oosten een subsidie voor de periode 2017-2020 van €14.488.208, exclusief eventuele loon- en prijscompensatie.

Bij brief van de Minister van OCW d.d. 15 september 2020, kenmerk 147827/25093652 is toegezegd aan Stichting Phion een subsidie voor de periode 2021-2024 van € 7.971.160,- per jaar. Dit bedrag bestaat uit het door de Raad voor Cultuur geadviseerde bedrag van € 7.545.000,- (prijsspeil 2018), vermeerderd met een loon- en prijsbijstelling (resp. 3,133% en 1,447%) over 2019 van € 198.222,- en met loon- en prijsbijstelling (resp. 3,454% en 1,753%) over 2020 van € 227.938,-.

Huren

Inzake faciliteiten voor repetities en concerten enerzijds en kantoor- en bergruimte anderzijds in Musis Sacrum te Arnhem bestaat feitelijk een huurovereenkomst met de 'Gemeentelijke Dienst Musis Sacrum Schouwburg Arnhem'. Deze overeenkomst is op 1 december 2017 vastgelegd in een formele overeenkomst. De huur wordt achteraf geïndexeerd op basis van jaarindexering. De definitieve huur bedraagt €180.000.

Inzake het pand Velperplein 19 te Arnhem bestaat een huurovereenkomst t/m 31 december 2025. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd per 1 januari en bedroeg ultimo boekjaar €25.000 per jaar.

De stichting is met de gemeente Enschede een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van het muziekcentrum. Het huurcontract eindigt contractueel op 15 augustus 2020. De huurkosten zullen voor het jaar 2021 circa €210.000 bedragen.

De stichting is met ARTEZ Conservatorium een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van kantoorruimte aan de van Essengarde in Enschede. Het huurcontract eindigt contractueel op 1 juni 2020. De huurkosten zullen voor het jaar 2021 circa €28.000 bedragen.

Leasing

Per 1 januari 2020 is een leasecontract met de PCI groep afgesloten voor drie kopieerapparaten (Canon) met een looptijd van 72 maanden (tot 31-12-2026) en bedraagt €2.060 per maand.

Met Toyota Financial Services is een leaseovereenkomst gesloten per 13-9-2019 voor een personenauto met een verplichting van €599 per maand tot 13 september 2023.

Met Leaseplan is een leaseovereenkomst gesloten per 6-11-2019 voor een personenauto met een verplichting van €946 per maand tot 6 januari 2021.

Met H4-Renault Lease is een leaseovereenkomst gesloten per 27 juli 2020 voor een personenauto met een verplichting van € 285 per maand tot 27 juli 2023.

Garanties

Er zijn geen bankgaranties verstrekt.

3.7. Toelichting op de functionele exploitatierekening 2020

B.6 Toelichting op de exploitatierekening		Begroting	
	2020	2020	2019
Baten	€	€	€
Opbrengsten			
Directe opbrengsten			
1. a Publieksinkomsten binnenland:			
Recette	182.732	1.419.000	816.955
Uitkoopsom	71.903	173.000	177.159
Partage	234.508		-
Overige Publieksinkomsten		224.000	117.510
b Publieksinkomsten buitenland			-
Totaal Publieksinkomsten	489.143	1.816.000	1.111.624
De post recettes betaamt uit de opbrengst concerten te Arnhem en Enschede en opbrengsten educatie uit educatieve activiteiten. De opbrengst partage bestaat uit concerten in Nijmegen, Apeldoorn, Doetinchem, Zutphen, Zwolle, Deventer en overige locaties. De post uitkoop betreft concerten waar een vaste vergoeding wordt afgesproken. De opbrengst partage wordt in deze rubriek voor 100% verantwoord. Het ingehouden partagedeelte en de overige kosten worden als activiteitenlasten geboekt, hetgeen gebruikelijk is in de branche. De lagere inkomsten in 2020 zijn vooral de oorzaak van Covid-19			
2. Overige inkomsten			
Vergoeding coproducent	30.000	192.000	218.578
Opbrengst educatie	139.073		
Overige opbrengsten	14.027		165.360
Totaal Overige Inkomsten	183.100	192.000	383.938
De vergoeding coproducent betreft dans- en koorbegeleidingen, de post opbrengsten educatie is inclusief extra éénmalig ontvangen bijdragen van/door derden.			
3. Sponsorinkomsten			
Sponsoring	129.825	271.000	58.000
Totaal Sponsorinkomsten	129.825	271.000	58.000
Totaal Directe opbrengsten	802.068	2.279.000	1.553.562
4. Structurele subsidie OCW			
Subsidie OCW	7.971.469	7.925.000	5.165.979
Totaal Structurele subsidie OCW	7.971.469	7.925.000	5.165.979
5. Structurele subsidie gemeente			
Subsidie gemeente Arnhem	67.160	63.000	69.664
Subsidie gemeente Apeldoorn	20.000	20.000	20.000
Subsidie gemeente Enschede	78.441	78.000	21.939
Subsidie gemeente Nijmegen	25.000		
Totaal Structurele subsidie gemeente	190.601	161.000	111.603
5a. Structurele subsidie provincie			
Subsidie provincie Gelderland	950.000	950.000	317.000
Subsidie provincie Overijssel	950.000	950.000	316.666
Totaal Structurele subsidie provincie	1.900.000	1.900.000	633.666

B.6 Toelichting op de exploitatierekening / vervolg		Begroting	
	2020	2020	2019
Baten			
6. Overige (niet structurele) subsidies / bijdragen			
Bijdrage mecenasen	40.050	80.000	33.000
Bijdrage vrienden	-2.500		72.583
Bijdrage (boezem) vrienden HGO fonds	52.574	111.000	
Bijdrage kapitaal impuls Provincie Gelderland			698.000
Incidentele subsidie OCW	387.600		
Overige bijdrage HGO fonds	12.885		
Donaties en overige bijdragen	57.326	51.000	76.341
Bijdrage St. War Requiem			85.000
Eu lab	52.795		
Totaal Overige (niet structurele) subsidies / bijdragen	600.730	242.000	964.924
<i>De bijdrage Kapitaalimpuls Provincie Gelderland is verantwoord op basis vande subsidiebeschikking d.d. 20 maart 2016. Dit subsidiebedrag is in 2020 definitief vastgesteld.</i>			
Totaal Subsidies / Bijdragen	10.662.800	10.228.000	6.876.172
Totaal baten	11.464.868	12.507.000	8.429.734

B.6 Toelichting op de exploitatierekening / vervolg

	2020	Begroting 2020	2019
--	------	-------------------	------

Lasten**Beheerlasten****7. Beheerlasten personeel**

1	Dienstverbanden onbepaalde tijd	893.746	890.672	716.249
2	Dienstverbanden bepaalde tijd	307.999	260.443	67.058
3	Vergoedingen en hrm-beleid	24.804	80.265	86.682
4	Flexibele inhuur	453.818	100.000	228.541
Totaal Beheerlasten personeel		1.680.367	1.331.380	1.098.530

In het verslagjaar zijn hogere kosten gemaakt voor de inzet van flexibele inhuur ten behoeve van interim HR management en artistiek management en controlling. Daarnaast is er voor vervanging op projectbasis inhuur geweest ten behoeve van waarneming zwangschapsverlof en het op orde brengen basis HR voor zowel Phion als de St. Remplacanten.

8. Beheerlasten materieel

Huisvesting	100.993	106.000	82.502
Kantoor	384.545	287.000	234.661
Organisatiekosten	227.163	187.000	235.389
Totaal Beheerlasten materieel	712.700	580.000	552.552

De overschrijding van de post organisatiekosten in 2019 betreft met name fusiegerelateerde kosten (notaris, juristen) en wervingskosten. In het verslagjaar betreffen dit o.a. juridische ondersteuning en eenmalige kosten voor migratie van de IT omgeving alsook gemaakte kosten voor de verhuizing van stafmedewerkers locatie Arnhem.

B.6 Toelichting op de exploitatierekening / vervolg		Begroting	
	2020	2020	2019
Lasten			
Activiteitenlasten			
9. Activiteitenlasten personeel			
1 Musici	7.338.452	8.104.000	5.334.816
2 Niet-musici	679.083	718.620	346.546
Totaal Activiteitenlasten personeel	8.017.536	8.822.620	5.681.362
9. 1 Musici			
Orkestmusici / dienstverbanden onbepaalde tijd	5.100.103	5.718.850	3.639.643
Orkestmusici / dienstverbanden bepaalde tijd	292.289	327.750	-
Overige personele kosten	30.157	71.000	
Vergoedingen en hrm-beleid	265.486	577.400	252.564
Flexibele inhuur	1.057.642	676.000	855.499
Totaal Orkestmusici	6.745.677	7.371.000	4.747.706
Dirigenten	334.656	332.850	250.029
Solisten (incl. honorarium buitenlands orkest)	255.419	400.150	237.104
Koren	2.700		99.977
Totaal Musici	7.338.452	8.104.000	5.334.816
Als gevolg van de corona pandemie zijn vacatures niet ingevuld, minder solisten ingehuurd en is er een hogere inzet van remplacanten toegepast. Daarnaast is in het verslagjaar de WAB van kracht geworden die (met terugwerkende kracht) heeft geleid tot nabetalingen, kostenverhogend werkt tengevolge van het toepassen van de cao, alsmede het effect van de 28 dagen restrictie en verplichte afrekening van transitievergoedingen.			
9. 2 Niet-Musici			
Inspectie / dienstverbanden onbepaalde tijd	422.492	421.039	315.816
Inspectie / dienstverbanden bepaalde tijd	226.577	191.593	-
Vergoedingen en hrm-beleid	17.611	56.988	-
Inspectie tijdelijk personeel	12.404	49.000	30.730
Totaal Niet-Musici	679.083	718.620	346.546
Totaal Activiteitenlasten personeel	8.017.536	8.822.620	5.681.362
De rubriek Niet-Musici betreft de podiumstaf: orkestinspectie, orkestbodes en bibliotheek.			

B.6 Toelichting op de exploitatierekening / vervolg		Begroting	
	2020	2020	2019
Lasten			
11. Activiteitenlasten materieel			
Bedrijfsmiddelen	542.057	547.000	297.636
Materieel uitvoering	376.518	820.000	747.512
Marketing	274.996	283.000	220.561
Educatie	59.845	48.000	
Fondsenwerving	4.114	0	839
Totaal	1.257.529	1.698.000	1.266.548
<i>Tengevolge van de aangepaste programmering in het verlengde van de corona pandemie beperkingen zijn de variabele componenten binnen de post materieel uitvoering gedaald t.o.v. begroting en voorgaande jaren.</i>			
<i>De kosten voor Marketing bevatten deels nog kosten m.b.t. de fusie (o.a. introductie en laden merknaam Phion). Daarnaast zijn er weloverwogen accentverschuivingen geweest van wervings en promotiekosten naar kosten voor naamsbekendheid en de presentatie van onze nieuwe chef dirigent.</i>			
Totaal Activiteitenlasten	9.275.065	10.520.620	6.947.910
Totaal Lasten	11.668.132	12.432.000	8.598.992
12. Saldo rentebaten / -lasten			
Rente liquiditeiten	-17.237	0	-1.506
Totaal Rente liquiditeiten	-17.237	-	-1.506

3.8. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich, anders dan de implicaties en ontwikkelingen rondom de coronapandemie, geen ontwikkeling van betekenis voorgedaan buiten Phion waar rekening gehouden mee dient te worden. Binnen Phion is een start gemaakt met de organisatie optimalisatie door o.a. een visie/strategie project te starten en is het managementteam onderwijl per 1 april op de gewenste inhoudelijke capaciteit gebracht. Binnen de bestemmingsreserves is onder andere ook voor de uitgaven die hier mee gemoeid zullen gaan rekening gehouden.

3.9. Specificatie personeelslasten en aantal vrijwilligers

FTE overzicht jaarrekening 2020 volgens richtlijn OCW

Specificatie personeelslasten en aantal vrijwilligers 2020					
PERSONEEL EN VRIJWILLIGERS		Huidig boekjaar		Begroting	Vorig boekjaar
Specificatie personeelslasten		€	Fte	€	€ Fte
1 Waarvan vast contract					
Orkest	5.100.103	75,03	5.718.850	3.639.643	51,9
Podiumstaf	422.492	10,61	421.039	315.816	4,9
Beheer	893.746	6,5	890.672	716.249	8,7
2 Waarvan tijdelijk contract					
Orkest	292.289	4,3	327.750	-	0,0
Podiumstaf	226.577	5,7	191.593	67.058	2,3
Beheer	307.999	2,24	260.443	151.383	2,5
3 Waarvan inhuur		1.523.863		1.409.000	1.442.609
4	Personeelslasten totaal	8.767.069	104,4	9.219.347	6.332.758 70,3
Vrijwilligers					
		aantal	Fte	aantal	Fte
5 Vrijwilligers		26 personen	2,3	31 personen	3,0
Inhuur: inclusief dirigenten, solisten en koren.					

3.10. Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	J. Post	J. Post	W. Buma
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Algemeen Directeur	Algemeen Directeur
	2020	2019	2019
Aanvang en einde functievervulling	1 jan. t/m 31 dec.	1 sept. t/m 31 dec.	1 jan. t/m 10 feb.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.798	34.878	17.548
Beloning betaalbaar op termijn	-	6.551	2.146
Subtotaal	135.798	41.429	19.694
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	194.000	24.250
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	135.798	41.429	19.694
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingmaximum	201.000	194.000	194.000
Bedragen x € 1	N.v.t.	P. de Leeuw	
Functiegegevens	N.v.t.	Algemeen Directeur	
	2020	2019	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	N.v.t.	1 februari t/m 31 augustus	
Aantal kalendermaanden functievervulling in 2020	N.v.t.	6,00	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximumuurtarief in 2020	N.v.t.	187	
Maxima op basis van normbedragen per maand	N.v.t.	25.900	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum gehele periode	N.v.t.	155.400	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	N.v.t.	ja	
	2020	2019	
Bezoldiging in de betreffende periode	0	13.500	
Bezoldiging in de gehele periode	0	81.000	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Gegevens 2020	
Naam topfunctionaris	Functie
De heer M. Boumans MBA	Voorzitter
Mevrouw A.H. de Lange	Lid
Mevrouw Ir. M. Luizink	Lid
De heer J.J.W. Esmeijer	Lid
De heer S.P.F.M. Paardekooper	Lid
De heer Pof. Dr. F.A. van Vught	Lid
Drs. RBA MBA L.P. Kamphuis	Lid

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.11. Overige gegevens

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming

Er is geen statutaire bepaling inzake resultaatbestemming. Het exploitatieresultaat wordt bestemd conform de geldende richtlijnen van het ministerie van OCW.

Herbestemmingen Algemene Reserve, verschuivingen binnen de balans

Op de balans van de fusie-organisatie Phion stond, bij het opmaken van de balans over het eerste (fusie)jaar 2019, een eigen vermogen van €4.108.309, bestaande uit een algemene reserve en een bestemmingsreserve frictiekosten.

Het bestuur heeft besloten om in deze jaarrekening 2020 de bestemmingsreserves en voorzieningen te oormerken, met als resultaat dat de omvang van de ongedeelde algemene reserve afneemt. De achterliggende reden is dat de algemene reserve in het verleden is opgebouwd met maatschappelijk geld en dat onze opdracht is om vanuit onze opdracht de middelen weer ter beschikking te brengen voor de maatschappij. Hier onder lichten wij de in de balans geoordeelde bestemmingsreserves toe.

1. HR-beleid

Phion heeft een HR-strategie in uitvoering. Centraal daarin staat duurzame inzetbaarheid en dit thema is op de landelijke CAO-tafel ook van groot belang. We reserveren initieel €350.000 om toekomstige uitgaven (denk o.a. aan generatiebeleid) te kunnen financieren en denken deze reserve de komende jaren te blijven voeden.

Voor opleidingen reserveren we €200.000. Het ontwikkelen en opleiden van onze medewerkers is van groot belang in het HR-beleid en de ontwikkeling van een toekomstbestendig orkest. We komen hiermee ook tegemoet aan de bij de fusie met de Ondernemingsraad besproken wens om voldoende middelen voor opleiding en ontwikkeling apart te zetten.

2. Artistieke Innovatie

In onze BIS-aanvraag zetten we onze ambities uiteen om, naast het continueren van symfonische concerten van hoge kwaliteit, ook artistiek te ontwikkelen met nieuwe formules en formats, meer naar buiten te treden en onze maatschappelijke producten uit te bouwen. Tijdens de corona-beperkingen experimenten we inmiddels ook met digitale nieuwe artistieke producten, zoals podcasts en streams. Deze kosten niet alleen qua ontwikkeling maar ook qua ontbrekende inkomsten voor meer kosten. Voor de doorontwikkeling van onze artistieke producten, zowel op basis van BIS als post-corona, reserveren we €300.000.

3. IT-beleid

In de bedrijfsvoering strategie staat de ontwikkeling van (management) informatie centraal om grip te krijgen op sturing. De basis daarvan is het orkestsysteem OPAS en onze financiële applicatie AFAS. Zowel de basis-infrastructuur als de inrichting van OPAS moet

toekomstbestendig worden gemaakt en dat vraagt een toekomstige investering. Daarnaast willen we IT als middel actiever inzetten om bedrijfsprocessen efficiënter te laten verlopen, denk aan de koppeling tussen marketing en OPAS of digitalisering van muziek-materiaal. We staan aan het begin van de planvorming hiervoor. Voor het geheel reserveren we €350.000.

4. Post-fusie kosten

Het is niet ongebruikelijk dat na een fusie nog verplichtingen aan het licht komen van voor de fusiedatum. Wij hebben een extern onderzoek laten uitvoeren naar mogelijke aanspraken van personeel op grond van arbeidsvoorwaardelijke afspraken uit het verleden van beide orkesten. Dit risico moeten we afdekken met een inschatting van het risico. We veronderstellen dat de bestaande bestemmingsreserve frictiekosten hiervoor toereikend is. Daarnaast worden er afspraken gemaakt met personeelsleden die ook fusie-gerelateerd zijn en waarvan de financiële effecten via deze bestemmingsreserve worden afgewikkeld. Dit proces van optimaliseren vraagt een planmatige begeleiding en zorgvuldige afwikkeling. Voor deze optimalisatie inspanningen houden we rekening met een eindig karakter. Voor deze optimalisatie reserveren we post-fusie kosten op €235.000.

5. Eigen-risicodragerschap

Phion is eigen risicodragers voor de WW omdat het de B3 status heeft. Tegenover het voordeel in de exploitatie dat er geen premies sociale verzekeringen worden afgedragen, moet op de balans een bestemmingsreserve worden opgenomen die de risico's afdekt voor de situaties waarin personeel af moet vloeien als onderdeel van de eigen bedrijfsvoering. Dit is een gebruikelijke gang van zaken. Daarnaast

heeft Phion in de begroting 2021 een besparing als gevolg van reductie opgenomen, die mogelijk ook leidt tot kosten ingevolge eigen-risicodragerschap. Voor situaties waarin het ministerie van OCW door korting op de subsidie personele afvloeiing veroorzaakt, is het ministerie financieel aansprakelijk ingevolge de B3-status, een dergelijke aanspraak is dus niet in dit eigen risicodragerschap verwerkt. We oormerken €850.000 in deze reserve.

6. Vervangingsreserve materiële vaste activa

Voor vervangen van materiële vaste activa (met name instrumenten en kantoorinrichting) nemen we €250.000 op met als voornemen een jaarlijkse dotatie. Dit vindt zijn oorzaak in het onvoldoende voorzien in onderhoud en vervanging in voorliggende jaren op het gebied van materiële vaste activa.

Evaluatie en ontwikkeling

Met de balansposten in de jaarrekening 2020 starten we met een strategisch financieel beleid om op de balans reserves te bestemmen. Dit gaan we jaarlijks evalueren en continueren, in nauw overleg met de accountant en audit commissie. Dit betekent dat de omvang van de bedragen de komende jaren kan wijzigen, op grond van ervaringen en nieuwe inzichten.

Muziekcentrum Enschede tijdens het openingsconcert van seizoen 2020-2021

Overige gegevens

4.1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van:
Stichting PHION

CONFIRM
accountants ••• analisten

Doetinchem
Gildenbroederslaan 6
7005 BM Doetinchem

Elst (Gld)
Nieuwe Aamsestraat 90
6662 NK Elst

☎ 0800 - 26 63 476
✉ info@confirm.nu
🌐 www.confirm.nu

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting PHION te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting PHION per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020;
- is de jaarrekening in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de exploitatierekening over 2020; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting PHION zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Gevolgen van het Corona virus

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel continuïteitsveronderstelling in de toelichting van de jaarrekening, waarin de gevolgen van het Corona virus voor de stichting zijn beschreven. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- het activiteitenverslag;
- de prestatieverantwoording;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, 19 maart 2021

Coöperatie ConFirm U.A.

W.G.

G. van der Vliet RA

4.2. Prestatieoverzicht 2020

Programma's		
Symfonische programma's met grote bezetting (>80 musici)	-	
Symfonische programma's met middelgrote bezetting (40-80 musici)	14	
Symfonische programma's met kleine bezetting (15-40 musici)	4	
Totaal symfonische programma's	18	
Programma's ensembles (<15 musici)	1	
Begeleide programma's	-	
Totaal programma's	19	
Voorstellingen	aantal voorstellingen	aantal bezoeken
Reguliere voorstellingen		
Standplaats	-	-
Buiten standplaats	82	15.833
Buitenland	-	-
Totaal reguliere voorstellingen	82	15.833
Schoolgebonden voorstellingen		
Schoolgebonden voorstelling po	39	6.925
Schoolgebonden voorstelling vo	7	188
Schoolgebonden voorstelling mbo,ho	1	14
Totaal schoolgebonden voorstellingen	47	7.127
Begeleidingen	-	
Totaal voorstellingen en bezoeken	129	22.960
Specificatie van bezoeken reguliere en schoolvoorstellingen		
Gratis bezoeken		1.850
Betaalde bezoeken		21.110
Overige activiteiten	aantal activiteiten	aantal bezoeken
Schoolgebonden activiteiten	18	33.474
Openbare activiteiten	35	2.947
Niet schoolgebonden educatieve activiteiten	34	2.947
Registratie / adaptatie voor TV	-	-
Registratie / adaptatie voor online platform	-	-
Registratie / adaptatie voor radio	-	-
Registratie / adaptatie voor bioscoop	-	-
Overige activiteit	1	-
Totaal overige activiteiten	53	36.421

Voetnoot bij deze tabel:

Als gevolg van het door het ministerie van OCW gehanteerde format en het gegeven dat Phion met twee standplaatsen werkt, zijn de standplaats gegevens van Phion (Arnhem, 20 en Enschede 15) opgenomen in het aantal reguliere voorstellingen buiten de standplaats. De rapportage op de aantallen concerten vindt plaats op basis van het bij Phion aanwezige planningssysteem OPAS waarin alle diensten en concerten worden geregistreerd. De rapportage op de bezoekersaantallen vindt plaats op de volgende wijze:

- Concerten in eigen exploitatie door middel van in de kassarapportage (borderel) opgenomen aantallen per soort concertkaart;

- Concerten niet in eigen exploitatie door middel van schriftelijke en/of mondelinge navraag naar het aantal uitgegeven kaarten;
- Concerten niet in eigen exploitatie op basis van een nauwkeurige schatting van het aantal bezoekers gerelateerd aan de zaalcapaciteit door Phion-staf;
- Concerten zonder kaartuitgifte (openbare repetities, vrij toegankelijke open luchtconcerten) op basis van een nauwkeurige schatting van het aantal bezoekers gerelateerd aan de zaalcapaciteit door Phion-staf dan wel door schriftelijke en/of mondelinge rapportage door de concertorganisator.

Bijlagen

Biografie Otto Tausk

'Het Koninklijk Concertgebouworkest toverde wolken van vloeiend zijden klanken in elk dynamisch bereik. Al deze extreme contrasten werden met grote precisie bijeengebracht en samengebald door Otto Tausk.'

Dit citaat uit een recensie van Olga de Kort in Bachtrack geeft wel aan dat deze Nederlandse dirigent zich kan meten met de top van de wereld.

Tausk studeerde eerst viool bij Viktor Liberman en daarna orkestdirectie bij Jonas Aleksa, Kenneth Montgomery en Jurjen Hempel. Hij begon zijn carrière als assistent bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest onder Valery Gergjev. Daarna was hij chef-dirigent bij Holland Symfonia en het Tonhalle & Operntheater en Sinfonieorchester Sankt Gallen in Zwitserland. Sinds 2018 is hij chef-dirigent van het Vancouver Symphony Orchestra. Otto Tausk is een veelgevraagd gast-dirigent bij alle grote orkesten van Australië waaronder het Melbourne Symphony Orchestra, en in Europa onder meer in Denemarken, Spanje, Duitsland, Italië, Rusland, Noorwegen en Engeland. Zo leidde hij onder andere het Deens Nationaal Symfonieorkest, het Los

Angeles Philharmonic Orchestra, het Mariinsky Orkest en vrijwel alle Nederlandse orkesten waaronder het Koninklijk Concertgebouworkest. Vorig jaar maakte Tausk zijn debuut tijdens de wereldberoemde concertserie The Proms in de Royal Albert Hall in Londen met *Ein Heldenleben* van Richard Strauss

In ons land werd hij een tv-persoonlijkheid toen hij enkele jaren juryvoorzitter was van het populaire talentenprogramma Maestro. Als operadirigent heeft Otto Tausk veel bekendheid gekregen. In het theater van Sankt Gallen leidde hij naast vele nieuwe producties én een aantal wereldpremières, ook het grote operarepertoire. Daarnaast dirigeerde hij onder meer bij de Oper Köln en De Nationale Opera in Amsterdam. Daar zal hij dit seizoen de wereldpremière verzorgen van Upload, de nieuwste opera van Michel van der Aa. Otto Tausk heeft diverse cd's op zijn naam staan. Daaronder een opname met werk van Prokofjev die hij samen met violiste Rosanne Philippens en het orkest van Sankt Gallen maakte en die door BBC Music Magazine Concerto in 2018 werd uitgeroepen tot cd van de maand. Voor zijn cd met de orkestliederen van Pfitzner ontving hij van Classica France de 'Choc du Mois'.

Met de voorlopers van Phion heeft Otto Tausk de afgelopen jaren diverse succesvolle concerten geleid. Met veel plezier nam hij dan ook het aanbod aan om, met ingang van seizoen 2020-2021 chef-dirigent van Phion te worden: 'Samen starten we een nieuw hoofdstuk van een ongetwijfeld fantastisch verhaal.'

Otto Tausk

Samenstelling Raad van Toezicht en Bestuur (per 31-12-2020)

Achternaam	Initialen	Titels	m/v	Geboortejaar	Bestuurs-/bestuursfunctie	Datum aanstelling	Datum aftreden	Termijn (1e, 2e)
Boumans	M.	mr. MBA MPM	M	1974	Voorzitter	01-09-2019	01-09-2023	1e
Esmeijer	J.J.W.		M	1946	Lid	01-09-2019	01-09-2022	1e
Kamphuis	L.P.	Drs. RBA MBA	M	1972	Lid Voorzitter Audit Commissie	01-10-2020	01-10-2023	1e
Lange, de	A.	Prof. dr.	V	1977	Lid	01-09-2019	01-09-2023	1e
Luizink	M.	ir.	V	1974	Lid	01-09-2019	01-09-2022	1e
Paardekooper	S.P.F.M.	mr.	M	1955	Lid	01-09-2019	01-09-2021	1e
Van Vught	F.A.	Prof. dr.	M	1950	Lid	01-09-2019	01-09-2021	1e
Post	J.		M	1967	Bestuurder	01-09-2019	nvt	nvt

(Neven)functies leden Raad van Toezicht

De heer mr. M. Boumans MBA MPM, voorzitter

- Burgemeester gemeente Doetinchem en daaruit voortvloeiend onder andere voorzitter regio Achterhoek
- Voorzitter raad van toezicht Zorggroep Sint Maarten
- Lid raad van toezicht kenniscentrum Sport en Bewegen
- Lid Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
- Lid adviesraad opleiding recht en bestuur, Rijksuniversiteit Groningen
- Examinator NCOI Hogeschool

De heer J.J.W. Esmeijer

- Voorzitter bestuur Stichting Museum Villa Mondriaan te Winterswijk.
- ZZP-er, Bemiddeling, Organisatieadvies en Interimwerk te Apeldoorn.
- Ambassadeur Stichting Sobibor te Amsterdam.

De heer drs. L.P. Kamphuis, MBA RBA

- CEO Elis Nederland
- Lid bestuur Federatie Textiel Nederland, Brancheorganisatie Textiel Service Bedrijven Nederland
- Lid bestuur Stichting Raad voor Arbeidsverhoudingen Linnenverhuur- en Wasserijbedrijven en Textielreinigingsbedrijven
- Voorzitter raad van toezicht Enschedese School Vereniging

Mevrouw Prof. dr. A.H. de Lange

- Voorzitter nkdi.nl
- Lid raad van advies werkbedrijf UWV landelijk
- Lid stichting inclusief Midden-Gelderland
- Ambassadeur actieleernetwerk.nl
- Lector hrm HAN
- Bijzonder hoogleraar Open universiteit

Mevrouw ir. M. Luizink

- Directeur NWO-I, Institutenorganisatie van NWO
- Lid raad van commissarissen Zeton B.V.
- Lid raad van toezicht CITC – Chip Integration Technology Center
- Lid bestuur stichting Steun Roessingh – hulpfonds revalidatiecentrum Roessingh

De heer mr. S.P.F.M. Paardekooper

- Concertzender, voorzitter bestuur
- Ouderensongfestival, Amsterdam, jurylid
- Centrum/Pluspunt, Amsterdam, vrijwilliger maatschappelijk werk
- Stichting Appeltaartconcerten, Utrecht. Voorzitter bestuur
- Delft Chambermusic Festival, Delft, lid bestuur
- Stichting Eduard van Beinum, Amsterdam, lid bestuur

De heer Prof. dr. F.A. van Vught:

- 'High level expert' European Commission
- Project leader U-Multirank, European Commission
- Hoogleraar Universiteit Twente en University of Melbourne

Samenstelling diverse organen en musici (per 31-12-2020)

Bestuur

Jacco Post *algemeen directeur*

Chef-dirigent

Otto Tausk *chef-dirigent*

Bestuurssecretariaat

Jeske Siers *bestuurssecretaris*
Violette Vis-Jonkers *directiesecretaresse*

Artistieke Zaken

Kees Kramer *artistiek manager a.i.*
Menno van Duuren *beleidsmedewerker artistieke zaken*
Elka Berberich *medewerker planning lange termijn*
Monique Wijnker *coördinator educatie*
Eva Wilgers *medewerker educatie*
Carlijn de Lange *medewerker educatie*

Orkest Zaken

Léon Leijdekkers *manager orkestdzaken*
Marij van der Meij *medewerker planning korte termijn/
projectmanagement*
Florien Rauws *orkestinspecteur*
Freek van Vliet *productieleider orkest*
Joost ter Huerne *medewerker orkestdzaken*
Jos van Nellestijn *orkestbode/chauffeur*
Léon Peters *orkestbode*
René Knoops *orkestbode/assistent orkestinspecteur*
Frans Boendemakers *bibliothecharis*
Richard Wagner *bibliothecharis*

Bedrijfsvoering

Jan van Geffen *manager bedrijfsvoering*
Jaen Rauhé *salarisadministrateur*
Sandra Jacobs *financieel administratief medewerker*
Petra Vedder *secretariaatsmedewerker*
Anita Berendsen *secretariaatsmedewerker*

Personeel & Organisatie

Judith Peeters *manager HR a.i.*
Jessie Vorgers *HR-functionaris*

Marketing & Communicatie

Wolter Lommerde *manager marketing & communicatie a.i.*
Lucienne Kip *medewerker marketing & communicatie*
Ghilaine ten Brink *medewerker marketing & communicatie*
Laura Huberts *medewerker marketing & communicatie*

PR & Sponsoring

Yvette Schaafraad *medewerker sponsoring & pr*
Melanie Jansen *medewerker sponsoring & pr*

Ondernemersraad

Joost Hillen *voorzitter*
Wim Traa *vicevoorzitter*
Yvette Schaafraad *secretaris*
Inge Bergenhuizen *dubbellid OR/AC*
Johan Naus *lid*
René Knoop *lid*
Hanneke Nijs *lid*

Artistieke Commissie

Inge Grevink *voorzitter*
Joost Smeets *vicevoorzitter*
Peter van Praagh *secretaris*
Cécile Huijnen *lid*
René Geesink *lid*
Aristotelis Potamianos *lid*
Erik Olsman *lid*
Inge Bergenhuizen *dubbellid OR/A*

Musici (per 31-12-2020)

Eerste viool

Cécile Huijnen *
Cindy Albracht **
Alexej Pevzner**
Alexander de Blaeij
Aimée Broeders
Inge Bergenhuizen
Helena Druwe
Winnie Hanel
Marie-Thérèse Herrman
Melanie Jansen
Farinaz Kheradpicheh
Cordula Kocian
Pieter van Lent
Roelof de Lange
Dorothea Martin
Athena Norcia
Michael Rein
Clare Robinson
Janneke Roelofs
Janne Sorensen
Anna Wiersum

Tweede Viool

Marjolein van Dingstee**
Robert Windak **
Eva Bengtsson
Saskia Bos
Michaela van Buuren
Ruth Cox
Marjo Finke
Eszter Frauenholz
Christien Gerritsen
Almut Hauser
Bert Neisingh
Arthur Ornée
Boukje Raes
Karl Sousa
Marte Straatsma
Kati Tenner
Martijn Tjoelker
Annemarie van Viegen
Margo van Vliet-Koopmans

Altviool

Meintje de Roest**
Marian van den Berg
Renato Damonitsa
Margaret Cruickshank
Peter Hans Keuning
Eileen McEwan
Bart Peters
Peter van Praagh
Roelf Schepel
Eva Pawolka
Wim Traa
Richard Wagner
Marieke Wenink
Daria Ujejska
Francesca Wiersma

Cello

René Berman**
Judith Chapman **
René Geesing **
Maike Reisener**
Inge Grevink
Sebastiaan van Halsema
Joke den Heijer
Merel van Eersel
Luis Gomes Andrade
Anne Knappstein
Agaath Kooistra
Eveline Rosenhart

Contrabas

Erik Olsman **
Aristotelis Potamianos**
Hans Blok
Joost Hillen
Michel Kroese
Jacinta Molijn
Julianne Vogel
Jorge Hernandez
Len Bielars
Rebecca Fransen

Fluit

Carola Ligt **
Peter Verduyn Lunel**
Gudrun Bourel
Rieneke Brink

Hobo

Erna de Koning **
Bram Kreeftmeijer**
Esther Forschelen
Sigurd Smit

Klarinet

Johan Naus **
Arno Stoffelsma **
Irene Teepe

Fagot

Renée Knigge**
Hanneke Nijls **
Joop Bremer

Hoorn

Corina Liefers **
Mees Vos**
Hans Hilferink
Sanne Hoeijmakers
Syta Ijpma
Kirsten Jeurissen

Trompet

Bob Koertshuis**
Ido Jan Stalman **
Arthur Kerklaan
Piertje Feenstra
Tonnie Kievits
Jaqc Sanders

Trombone

Jilt Jansma **
Christiaan Ansink
Ben Cruiming
Dick Bolt
Peter van Klink

Tuba

Arjan Stroop **
Joost Smeets

Pauken

Bart van Grinsven

Slagwerk

Peter Wolterink
Jan Roel Hamersma

Harp

Diana de Vries**

Piano

Inge Lulofs

*aanvoerder

** plaatsvervangend aanvoerder

Fotografie

René Knoop
Frank Lodder
Stefan Lucassen
Elske Nissen
Annina Romita
Valerie Spanjers
Sarah Wijzenbeek

Orkest van
Gelderland
& Overijssel